

DEVLET ARŞİVLERİNDE YUNUS EMRE İLE İLGİLİ BELGELERİN ORTAYA KOYDUĞU GERÇEKLER

Prof.İ.Hulûsi GÜNGÖR

Bu araştırma büyük ağırlığı ile İstanbul'daki Başbakanlık Arşivi, Ankara'daki Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi ve yine Ankara'da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan belgeler üzerine yoğunlaştırılmıştır. Özel şahıslar elinde bulunan ve Osmanlı Sultanlarınca verilen belgeler de bu kapsama alınmıştır. Buna karşılık çalışmada el yazmalarında yer alan kayıt, yorum ve rivayetlere, keza resmi olmayan belgelere yer verilmemiştir. Erzurum'un Tuzcu köyünde, üzerinde "**Yunus Emre**" yazan taş¹ ve Bursa'da Emir Sultan'a giden yol üzerinde Şibli mevkiindeki tekkedeki mezarların toplu kitabesinde² geçen "**Yunus Emre**" ismi ile gerçek Yunus Emre arasında, bir ilişki olup olmadığını birçok araştırmacı incelemişlerse de bu çalışmalar böyle bir ilişkinin bulunduğunu kanıtlayamadığı gibi buraların sonradan yapılmış makam yerleri olduğunu ortaya koymuştur.

Diğer yerlerdeki Yunus Emre mezar veya makamlarının hiçbirinde üzerinde Yunus Emre yazan bir mezartaşı bulunmadığından; onun nerede yaşadığını ve nerede ölmüş olabileceğini resmi belgeler üzerinde araştırma yaparak kanıtlamak zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu araştırmaların sonunda ağırlık kazanan yerdeki mezarı da Yunus Emre'nin mezarı olarak kabullenmek akla daha yakın gelmektedir.

Yunus Emre'nin makam veya mazarlarının bulunduğu iddia edilen en az 15 yerden sadece 4 taneyle ilgili olarak resmi kayıt bulunmaktadır: Bursa, Tire, Karaman, Eskişehir. Bu yerlerle ilgili kayıtlar şöyle gruplanabilir:

1) BURSA İLE İLGİLİ BELGE:

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde Bursa Muhasebe Defteri'nin 370 sıra numarasındaki kayıt: "**Vakf-ı zaviye-i Yunus Emre der Mahalle-i Kara Abdürrezzak der Bursa**"

Vakfiyesi belirtilmeyen ve sadece zaviyedar ataması ile ilgisi olan kayıt 1857 (Hicri Zilkade 1274) tarihlidir.

Prof.KÖPRÜLÜ ve Abdülbaki GÖLPINARLI 2 numaralı dipnotuyla belirtilen eserlerinde burasının 1836-1837 (Hicri 1252) yılında onarıldığını, diğer üç mezardan biri olan Yunus Emre mezarının da buraya bir makam yeri olarak yapıldığını ve daha önce sözlü edilen toplu kitabeye Yunus Emre isminin yazılmış olduğu kanaatinde olduklarını bildirmektedirler. Sözlü geçen onarımdan 22 yıl sonra bu Vakıf kaydı yazılmış bulunmaktadır.³

1. Abdurrahim Şeref Beygü, **Erzurum Tarihi**, Sah. 173 ; Prof.Dr.Fuat KÖPRÜLÜ, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, sah. 277; Prof.Dr.FINDIKOĞLU, **Türk Yurdu Dergisi** Sayı 319,sah.57-58

2. Abdülbaki GÖLPINARLI, **Yunus Emre ve Tasavvuf**, Yükselen Matbaası- İstanbul 1961, sah. 74-77; Prof.Dr.Fuat KÖPRÜLÜ, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**,sah.274-276

3. Halim Baki Kunter, **Yunus Emre, Bilgiler-Belgeler-Eskişehir** sah.48

2) TİRE İLE İLGİLİ BELGELER

İzmir'in Tire kazasında Yunus Emre Camii adında bir camii bulunmaktadır. Bu camii ile ilgili olarak Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivinde 3 kayıt bulunmaktadır. ⁴

- 2.1 8 numaralı esas defterin 2858 numaralı sırasında,
- 2.2 Siyah Asker Defterinin 278 numaralı sırasında,
- 2.3 417 numaralı Sarı Asker defterinin 194 numaralı sırasında,

Bu belgelerde "**Cami-i Şerif-i Yunus Emre der Tire**" olarak anılan camiye zaviyedar vb. atamalar yapıldığı belirtilmektedir.

3) KARAMAN İLE İLGİLİ BELGELER

Yunus Emre'nin Karaman ile ilgisini belirleyen belgeler şunlardır.

- 3.1 1518 (Hicri 924) (EK-1)

Başbakanlık Arşivi

Yavuz Selim İlyazıcı Defteri

Konya Defteri No: 63 (eski 871), sayfa 236

"Ve Cemâat-ı evlâd-ı **İsmail Hacı'nın Obruk Kuyu** ve Akça Kenise ve **Beğkuyusu** ve Güveği ve Şuayb Hacı ve **Çukurköy** ve Ömer Hacı ve Güveme Obruğu ve **Sunğur Burnu** ve **Çukurkayı** ve **Güller Kuyusu** ve **Binis Ağıl** ve **Öksüz Ömer Obruğu** ve kesir olan mevazi bilânıza kadimden yurdlarıdır ve **Kızılhöyük** kâdimden suvatlarıdır. Amma cemâat-i **Kustemur**den Esed oğlanları dahi bunlarla oturagelmıştır. Şeyh zâdeler dahi niza itmeyüd ve mezzil **Karaca Kervânsaray** dahi müşârün ileyh İsmail Hacı'nın kadimden yurdlarıdır. Amma **Sülemişli cemâatinden** Kara Turgut ve Kara Mehmet dahi bunlara hem sâye olub Kışlak bile olub amma yazlak oturmayub göçüp giderler deyü tarafeynden musâlâha olunmuştur ve bunlardan gayri Turuthan ve Selman nâm kimseler dahi mezkurlar ile bile sâkin olur men olunmaz ve **Kulaca** ve Şâkirlü nâm mahaller dahi cemâat-ı İsmail Hacı'nın suvatlarıdır. İbrahim Bey kazaskerinden hucetleri vardır. Amma **Yirce** nâm yeri bu cemâatten Yunus Emre Karamanoğlu İbrahim Bey'den satın almış imiş elinde mülknâmesi vardır. Yunus Emre fevt olup evlâdına intikal eylemiştir. Bunlardan gayri **Karacalar kuyusu** ve Deve kuyusu ve **İkisulu kuyu** bunlar İsmail İbn-i Yunus Emre şehzadeden tapulayub alub kendüye yurd eylemiştir. Elinde temessükü vardır."

Belgede ismi geçen yerler, Karaman'ın 25 km kadar doğusunda bulunmaktadır. Bölgede yaptığım incelemelerde burada ifade edilen yerlerin çoğu bulunmuştur. Bu belgede adı geçen 24 adet yer, yapı ve kabile isminden bugün dahi aynı isimle anılan 13 tanesi altı çizilerek, az bir isim farkıyla anılan 3 tanesi altına kesik çizgi çizilerek ve farklı bir adla anılan yer ise altı noktalanarak işaretlenmiştir. Böylece belgede adı geçen 24 yer ve isminden 17 tanesi aynı bölgede bulunmuş ve bu yerler ileride yer alan 3 haritaya işlenmiştir. Henüz bulunamayan 7 yerden 4 tanesi obruk olup bunlar besinleri serin olarak saklamak için kullanılan yeraltı oyukları olduğundan; ağır kısımları kapanmış olabilir. Diğer yerler çok önemli ni-rengiler teşkil ettiğinden belgede açıklanan yerleşim yerleri ve tesislerin Türkiye Coğrafyası üzerinde işgal ettiği yer şaşmaz ve aksi iddia edilemez şekilde belirlenmiştir denilebilir.

- 3.2 1518 (Hicri 924) (Ek-2)

Başbakanlık Arşivi

Yavuz Selim İlyazıcı Defteri

Konya Defteri No: 63 (eski 871) sayfa, 236

(Ek-1 de verilen belgenin hemen altındadır.)

Belgede: "Yirce, mülk-i evlâd-ı Yunus Emre be resm-i otlak" kaydı vardır.

Belgede ismi geçen "**Yirce**" isimli yer Karaman'ın Akçaşehir nahiyesinin 8-10 km. kuzeyinde bulunmaktadır. Halen Karapınar İlçesi'ne bağlı bir mezradır. Bugün dahi bu yer halk arasında "Yirce" olarak anılmaktadır. Bu yer tarafımdan bulunmuş ve isminin doğruluğu hususunda halktan, Tapu Dairesi'nden ve Kaymakamlık'tan alınan bilgiler arasında hiçbir çelişki bulunmadığı saptanmıştır. Burası belgede anıl-

4. Aynı Kaynak eser, sah.56.

diği gibi bir otlaktır. Karaman ve Ayrancı sularının ovada kayboldukları yerdedir. İlginç olan taraf şudur ki çevredeki arazi hep şahıs malı olduğu halde bu geniş otlak hazine malı olarak kalmıştır.

Bu iki belgede ismi geçen yerler ekteki (Ek-3, Ek-4, Ek-5) üç haritada birbirleriyle ilişkileri belirtile- rek ortaya konmuş bulunmaktadır.

Bu yerlerle ilgili olarak slaytlarla (fotoğraflarla) verilen görüntüler bölgeyi anlamaya yardımcı ola- caktır.

3.3 1584 (Hicri 992) (Ek-6)

Belgede "*Vakf-ı Zaviye-i Yunus Emre İbn-i İsmail el meşhur bi Kirişçi Baba der nefsi- Lârende*" kaydı geçmektedir.

3.4 1722 (Hicri 1135) (Ek-7)

III. Ahmet Emirnemesinde "*Medine-i Lârende'de medfun, merhum, mağfurunileyh Yunus Em- re zaviyesi...*" ifadesi yer almaktadır.

3.5 1744 (Hicri 1157) (Ek-8)

Bu Vakıf kaydında "*Vakf-ı zaviye-i Yunus Emrem der nefsi- Lârende*" denmektedir. Bilindiği gibi Lârende Karaman'ın eski adıdır

3.6 1761 (Hicri 1175) (Ek-9)

Padîşah III. Mustafa'ya arz olunan bu dilekçede "*Medine-i Lârende de medfun, merhum ve mağ- fur-uh Yunus Emrem*" ifadesi yer almaktadır.

3.7 1761 (Hicri 1175) (Ek-10)

Başbakanlık Arşivi'ndeki Maliye defteri kaydında "*Medine-i Lârende'de medfun, merhum mağ- fur-u leh Yunus Emrem Zaviyesi'*nden söz edilmektedir.

3.8 1784 (Hicri 17 Ramazan 1199) (Ek-11)

I. Abdülhamid'e arz edilen bu dilekçede "*Larende'de Kutb-ül arifin Yunus Emrem Kuddise Sır- rih-ül âli Hazretlerinin hankâh-ı şerife ve tekke-i zekiyesi'nin harap*" olduğu bildirilmekte ve onarı- lması isteğinde bulunmaktadır.

3.9 1800 (Hicri 1215) (Ek-12)

III. Selim'in beratında Yunus Emrem zaviyesi zaviyedarları ve zaviye vakfından söz edilmektedir.

3.10 1808 (Hicri Muharrem 1223) (Ek-13)

IV. Mustafa Beratında "*Larende'de Yunus Emrem kuddise sırruhu-l aziz Türbesi ve zaviyesi*" ibaresi yer almaktadır.

3.11 1813 (Hicri 20 sefer 1228) (Ek-14)

Konya Vakıf Defterindeki bu kayıta "*Lârende'de Yunus Emre zaviyesi*"nden söz edilmektedir.

3.12 1819 (Hicri 23 Şewal 1235) (Ek-15)

II. Mahmut Beratında "*Lârende'de vaki Yunus Emre Kuddise sırruh-ül aziz Türbe-i Şerifi ve zaviyesi*" ile ilgili ifadeler vardır.

3.13 1827 (Hicri 1243) (Ek-16)

Mevlana Müzesi Arşivi'ndeki bu Kadı Defteri kaydında Yunus Emre Tekkesinin Kuştemur köyü da- hilinde olduğu yazılmaktadır ki bugün Tekke viranı adı ile tapuya kayıtlı olan yerin Yunus Emre tekkesi olduğu anlaşılmaktadır.

3.14 1830 (Hicri 1246) (Ek-17)

Mevlana Müzesi Arşivi'ndeki bu Kadı Defteri kaydında Yunus Emre Vakfı mülhakatından olup Lârende'nin Foni deresinde olan bir tarlayı bir şahsın haksız yere ektiği ifade edilmektedir. Foni deresi ve vadisi halen mevcuttur ve haritada Yunus Emre'nin yaşadığı belirtilen bölgenin çevresindedir.

3.15 1872 (Hicri 1289) (Ek-18)

Bu tarihli Konya yıllığında diğer zatlara birlikte Karaman'da kibar-ı Evliya-Ullah'tan Yunus Em- re'nin yattığı bildirilmektedir.

3.16 1873 (Hicri 10 Rebulevel 1290) (Ek-19)

Sultan Abdülaziz'in bu beratında "*Lârende'de Vaki Yunus Emrem Kuddise sırrihul-âzam zavıyesi vakfi*"ndan söz edilmektedir.

4) ESKİŞEHİR İLE İLGİLİ BELGELER

Eskişehir'in Sivrihisar kazası Sarı Köyü'ndeki mezar ile ilgili belgeleri, asılları üzerinden tek tek inceleyebilmiş değilim. Fakat kıyaslama yapabilmek için bu konuda en ateşli yazılar yazmış olan Halim Baki Kunter'in Sarıköy lehinde topladığı resmi belgeleri ele almakla yetinmekten başka yol bulamadım, Yanlız Eskişehir ile ilgili Yunus Emre belgelerini araştırırken daima ortaya çıkan ve Yunus Emre ile uzak-tan veya yakından hiçbir ilgisi bulunmayan bir şahıstan, **YUNUS EMİR BEY**'den kısaca söz etmekte zorunluluk olduğunu vurgulamak isterim.

4.1 Sultan Süleyman İlyazıcı Defteri.....(Ek-20)

Kanuni Sultan Süleyman'ın İlyazıcı Defteri'nde ⁵ bulunan bir kayıta Yunus Emir Bey'in Sivrihisar kazasının Saru köyünde bir çiftliği bulunduğu ve bu çiftliği zaviyesine vakfettiği yazılıdır. Daha sonraki araştırmalarda bu şahsın 1471 yılında öldüğü, Akşehir'in Koçaş köyünde (şimdi Doğanhisar'a bağlı) bulunan mezarındaki kitabeye dayanarak ortaya atılmıştır ⁶. Bu husus bildiğim kadarıyla tekzip görmemiş, aksini de iddia eden olmamıştır.

4.2 1731 (Hicri 1144 Evahir-i Ramazan) (Ek-21)

Sultan I. Mahmut'un bu beratıyla Yunus Emre zaviyesine yeni bir zaviyedar ataması yapılmaktadır.

4.3 1731 (Hicri 1144 Cemaziyelevvel) (Ek-22)

Sultan I. Mahmut'un bu Kayd-ı Hakanisi'nde, Sarıköy'deki zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olduğu ifade edilmektedir ve Kanuni Süleyman'ın İlyazıcı Defteri'ndeki kayıt buraya aynen işlenmiştir. Aynı yıl içinde aynı padişahın bu iki ayrı şahıs adına belge vermesi dikkati çekmektedir. Yalnız biraz ayrıntıyla incelenirse, birinci belgeyi verdiği Ramazan ayı o yıl milâdî 1731 yılının Şubat ayına, ikinci belgeyi verdiği cemaziyelevvel ayı Kasım ayına rastlamaktadır. Böylece padişahın Yunus Emre adına verdiği belgeyi 8 ay sonra Yunus Emir Bey adına değiştirdiği ve buna Kanuni Defteri'ndeki kaydı gerekçe olarak aldığı anlaşılmaktadır.

4.4 1841 (Hicri 1257) (Ek-23)

Sultan Abdülmecit'in beratında Yunus Zaviyesi Vakfından ve halkın göçetmesinden dolayı Yunus Emre Türbesi'nden başka bina kalmadığından söz edilmektedir.

4.5 1841-1899 yılları arasındaki atamalar Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'ndeki 417 numaralı San Evvel Asker Defteri'nin 194 sıra numaralı kaydında Hicri 1257-1317 yılları arasındaki zaviyedar atamaları yer almaktadır. Bunlar Abdülmecit, Abdülaziz ve II. Abdülhamit beratlarında ismi geçen zaviyedarlardır.

4.6 1850-1906 arasındaki 21 adet sarf evrakı

Hicri 1266-1323 tarihleri arasında düzenlenmiş onarım ve sarf belgelerinde zaviye vakfının sahibi farklı isimlerle anılmaktadır. Bu kayıtlarda:

- 1 defa Yunus Emren
- 5 defa Yunus Emre
- 3 defa Emrullah Yunus Sami
- 2 defa Emrullah Yunus
- 1 defa Emrem Yunus
- 4 defa Yunus Emrullah
- 1 defa Aşık Yunus Emrullah

5 Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, Ankara Defter No: 580,sah.191

6 Mezar bulan İbrahim Hakkı Konyalı; Yayınlayan: Cahit Öztelli, **Belgelerle Yunus Emre**, Ankara 1977, sah. 56

1 defa Yunus Emrullahü-s Sami

1 defa Aşık Yunus Emre

1 defa Yunus Emrullah Sami

1 defa Yunus Emrem

4.7 1863 (Hicri 1279)

(Ek-24)

Bu tarihli Abdülaziz Beratı "*Saru Karyesinde vaki Yunus Emre zaviyesi*"nin zaviyedarlık kaydını yenilemiştir.

4.8 1864 (Hicri 1280) İşlemler Dilekçe

(Ek-25)

Abdülaziz'den Yunus Emre zaviyesi zaviyedarı olarak berat alan kimse kendisini Emrem Yunus Hazretleri'nin zaviyedarı olarak niteleyerek bir başvuruda bulunmaktadır. Dilekçe işlem görürken eski kayda bakılması gereği duyularak burasının Yunus Emir Bey zaviyesi olduğu kaydı dilekçeye işleniyor ve kendisinin elinde halen Abdülaziz'in Yunus Emre Zaviyesi zaviyedarlığı beratı bulunduğu; bu isim yazının üst kısmında yine kalıyor.

4.9 1900 (Hicri 1317)

(Ek-26)

Bu Berat ile II.Abdülhamit Yunus Emre zaviyesinin ölen zaviyedarı yerine onun oğlunu zaviyedar olarak atıyor.

MEVCUT BELGELERİN ORTAYA KOYDUĞU GERÇEKLER

Daha önce Bursa ile ilgili resmi belgelerin köklü bir dayanağı olmadığı ifade edilmişti. Tire'deki cami ile ilgili belgede de esasa inen bir köklülük yoktur.

Karaman ve Sanköy ile ilgili olarak ekte verilen belgelerin değerlendirilmelerini ise içerikleri ve dayanakları açısından ele alarak yapmak gerekmektedir. Bu amaçla (EK-27 ve EK-28) de görülen iki kıyaslama cetveli hazırlanmıştır.

Bu cetvellerden ilkinde Yunus Emre'nin yaşamı ile ilgili maddesel ve mekansal unsurları, diğerinde bu belgelerde adı geçen kişilerin kimliği ve anılma biçimi kıyaslanmıştır.

YUNUS EMRE'NİN YAŞAMI İLE İLGİLİ MADDESEL VE MEKANSAL UNSURLARIN KİYASLANMASI

(Ek-27)

* Sanköy'le ilgili belgelerin biri hariç tümü zaviye ve zaviye vakfı ile ilgilidir. Sadece bir tanesinde civarda Yunus Emre türbesinden başka binanın kalmamış olduğu belirtilmektedir.

* Karaman (Larende) ile ilgili belgelerde ise kapsam zenginliği vardır. Bu belgelerde Yunus EMREM zaviyesi ve zaviye vakfı yanısıra şu diğer unsurları vardır.

-İki belge Yunus Emre'nin tarlasını, kayalarını, obrukların suvatlarını, ağaçlarını, kervansarayını ayrıntıları ile bildirmektedir.

-İki belgede Yunus Emre'nin türbesinin Karaman'da olduğu ifade edilmektedir.

-Dört belgede Yunus Emre'nin Karaman'da yatdığı yazılıdır.

-Bir belgede Yunus Emre vakfından ve bu vakfın mülhakatından olan bir tarladan söz edilmektedir. Bu tarlanın bulunduğu vadi halen Karaman-Yeşidere yolu üzerindedir.

-İki belgede Yunus Emre'nin tekkesinden bahsedilmektedir. Belgenin birisinde Kuştemur köyünde olduğu söylenen tekke halen çok harap halde olarak ayakta durmaktadır. Tapu kaydında da tekke diye kayıtlı olan bu yapı halk arasında tekke veya Aşıköreni diye anılmaktadır.

BELGELERDE ADI GEÇEN FANİNİN KİMLİĞİ VE ANILMA BİÇİMİNİN KİYASLANMASI

(Ek-28)

* Sanköy'le ilgili belgelerden 21 sarf evrakı dışındakilerde zaviye sahibi olarak 7 belgeden 3 ünde Yunus Emir Bey ve 5 inde Yunus Emre adı geçiyor (Bir tanesinde her ikisinin de adı geçtiği için toplamlar böyle olmaktadır). 21 sarf evrakı da hesaba katılırsa ortaya çıkan 28 evraktan 10 tanesinde Yunus Emre, 2 tanesinde Yunus Emrem, diğerlerinde ise bunların dışında isimler ve 3 defa Yunus Emir Bey is-

mi geçmektedir. Bu durumda, belgelerin ancak 12/28=%43'ünde Yunus Emre ve Yunus Emrem adları geçmekte, diğerlerinde bunlardan başkaları yer almaktadır. .

* Karaman ile ilgili belgelerin 8'inde Yunus Emre, 8'inde Yunus Emrem adı geçmektedir. Karaman belgelerinde başka adla anılan kimse yoktur.

* Sanköy ile ilgili belgelerin değişik isimlerle anılan 21 sarf evrak haricinde 7 evraktan sadece 1 tanesinde, yani % 14'ünde Yunus Emre "Hazretleri" sıfatıyla anılıyor.

* Karaman ile ilgili 16 belgenin 9'unda Yunus Emre ve Yunus Emrem merhum, mağfurünleh, Kuddise sırrı-hul aziz, Kutbularifin gibi sıfatlarla anılmaktadır.

* Sanköy ile ilgili padişah berat ve kayıtlarından 6 tanesinin sadece 1 tanesinde (% 17'sinde) Yunus Emre saygıdeğer bir sıfatla anılıyor.

* Karaman ile ilgili padişah berat ve kayıtlarından 7'sinden 4'ünde (% 57'sinde) Yunus Emre ve Yunus Emrem, saygılı bilhassa din büyükleri için kullanılan sıfatlarla anılmaktadır.

TOPLU DEĞERLENDİRME

1- Sanköy ile ilgili belgelerin içinde Yunus Emre payı % 45 dir. Bu oran Karaman için % 100 dür.

2- Sanköy'deki zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olduğu Kanuni Defterinde yazılıdır. I. Mahmut Beratında Yunus Emre ismi yazılı ise de aynı padişah 8 ay sonraki kayd-ı hakanisinde durumu değiştirmiş, zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olduğunu ifade etmiştir.

3- 1864 tarihli işlemli dilekçeye defterhaneden yapılan kontrolden sonra, zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olduğu kaydedilmiştir.

4- 1863 tarihli Abdülaziz Beratında Sanköy'deki zaviyenin Yunus Emre'ye ait olduğu ifade edilmişse de aynı padişah 1873 yılında verdiği Berat ile "*Larendede vaki Yunus Emrem kuddise sırrı-hul azam zaviyesi*"ne zaviyedar atamıştır.

5- Sanköy'deki Yunus Emre padişahlarca % 17 oranında saygıdeğer ve ruhani sıfatlarla anılırken Karaman'daki Yunus Emre için bu sıfatlar % 57 oranında kullanılmaktadır.

6- Sanköy'de sadece zaviye ve zaviyedarlar vardır. Sadece bir belgede türbe'den söz edilmektedir. Karaman'daki belgelerde çoğunluğu yerinde mevcut mülkler, 2 defası türbe, 4 defası "**medfun**" olarak kullanılmış 6 adet mezar kaydı, Yunus Emre vakfı ve halen ayakta duran tekkeye ait 2 adet kayıt vardır.

SONUÇ ÖNCESİ DEĞERLENDİRME

A- Belgelerde geçen isimlerdeki devamlılık bakımından Sanköy'deki belgelerde isim kargaşası vardır. Burada Yunus Emre ismi Yunus Emre'nin ölümünden 411 yıl sonra ortaya çıkmış, Yunus Emre'nin hayatıyla ilgili başka bir bilgi ve belgeye rastlanmamıştır. Berat veren padişahlar gerekli saygı sıfatlarını kullanmadıklarına göre buraya başka bir Yunus Emre zaviyesi gözüyle bakmış oldukları aklı gelebilir. Kaldı ki bu zaviyenin en eski kayıta Yunus Emir Bey'e ait olduğu açıkça belli olduğuna göre, burada 411 yıl sonra ortaya çıkan Yunus Emre isminin devletin yıkılma dönemindeki kargaşalıktan zaviyedarların ticari amaçla yararlanma gayretleri sonucunda ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Nitekim durumu farkeden padişahlardan I. Mahmut ve Abdülaziz farkettileri zamanlarda düzeltme yapmışlardır. Durum işlemli dilekçe için de aynıdır.

Yukarıda özetlenen gerekçelerle Sanköy'deki zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olması gerekeceği ağırlık kazandığından; burasının gerçek Yunus Emre zaviyesi olması ve oradaki mezarın gerçek bir Yunus Emre mezarı olması ihtimali kalmamaktadır. O dönemdeki Osmanlı-Bizans, Osmanlı-İlhanlı sınırları da böyle bir olasılığa fırsat verecek durumda değildir. (Ek-29)

B- Karaman ile ilgili ilk Yunus Emre belgesi onun ölümünden 198 yıl sonra ortaya çıkmıştır. Belgelerde Yunus Emre ve Yunus Emrem isimlerinden başka isim geçmemektedir. 1872 yılından sonrakilerde ve 1744-1808 yılları arasındakilerde Yunus Emrem adı kullanılmaktadır. Padişah beratlarından çoğunda Karaman'daki Yunus Emre, saygılı ve dinsel sıfatlarla anılmıştır. Karaman Osmanlıların eline geçtikten sonra Fatih Sultan Mehmet, Şeyh-ül İslâmina Karaman'ın yazımını yaptırmış ve bu defter 2. Beyazıt ile Yavuz Sultan Selim defterlerine esas olmuştur.

İlk defa Yavuz Selim, İlyazıcı Defteri ile Karaman'daki mal varlığı öğrenilen Yunus Emre'nin Emlaki de bu bölgede toplu halde bulunmuştur. Halen ayakta duran tekkesi, vakfı, türbe kayıtları ile Yunus Em-

re'nin Karaman'da yaşadığı kesinlikle anlaşılmaktadır. Toplam 6 adet "türbe" ve "Larende'de medfun" kayıtları ile de Karaman'daki türbenin Yunus Emre Türbesi olarak kabul edilmesinden başka yol kalmamaktadır. Esasen burası yıllardan beri Yunus Emre Türbesi olarak bilinmekte, normal zamanlar ile hac öncesi ve hac dönüplerinde ziyaret edilmektedir.

TARTIŞMA

Başkan- Efendim, Sayın GÜNGÖR'e, bu belgelerle ve yapmış olduğu araştırmaları süslemiş olduğu konuşmasından dolayı teşekkür ederim. Yalnız, bu oturumu benim 15.40'ta bitirmem lazımdı; fakat bir saate yakın bir rötamız var. Bu yüzden soruların kısa olmasını rica edeceğim.

Buyurun Hanımefendi.

Prof.Nazife KADIOĞLU- Yunus Emre'nin Karaman'da mı yattığı, yoksa Eskişehir'de mi yattığı meselesi 1940'lardan itibaren alevlenmiştir. Daha önce, yazılmış kitaplarda bu mezarlar için makam ve mezarların da gerçek Yunus'a ait olup olmadıkları üzerinde mütalalar serdedilir ve neticede Eskişehir'deki Sarıköy'deki mezarın Yunus Emre'nin olduğunu söylerler. Daha sonra Abdülbaki Gölpınarlı da aynı kanaattedir ve Sayın Konuşmacı birtakım belgeler ileri sürdü; ama, her belgeye itimat edilemez. Asıl mühim olan en eski belgelerdir, en eski belgelerin aydınlatmasıdır.

Şimdi, burada bir Yunus Emre meselesi var. Gerçekten belge de eski. Karamanlılar da buna dayanıyor. Ben şahsen mütereddidim. Siz bu belgelere göre Karaman'da olduğuna kanaatinizi belirttiniz. Ben hâlâ mütereddidim. Çünkü, bu Yunus Emir Bey denen ayrı bir zattır herhalde. Taşına yazılmış, elde belge de var; ama, Şakayık-ı Numaniye neden Yunus Emre diyor. Sanköy'de, Sakarya Havzasında diye belirtiyor. Onlarda herhalde iki ayrı şahıstır. Biri Yunus Emre, biri de Yunus Emir'dir; ama, sonradan Yunus Emre'nin mezarı kalmamış sonra o Yunus Emir'in mezarı Yunus Emre'nin mezarı diye neşrolunmuş belki. Bu bakımdan, ben mütereddidim. Bu tartışmalar alevlendiği zaman merhum Fuat Köprülü hayattaydı, Gölpınarlı hayattaydı ve bu tartışmalar üzerinde en çok bunlar durmuşlardır ve büyük bilim adamıydı bunlar. Bu iki bilim adamı kanaatlerini değiştirmediler. Sonra bu verdiğiniz belgelerde bazı isimler var, hiç güvenilirmez. Mesela; bunlardan birisi "**Yunus Emre'yi katlettiler**" diye bir makale yazdı. Devlet erkânından birisi hakikaten katledilmiş; ama, onu Yunus Emre diye ilân etti. Onun için, yayınların hepsine de güvenmemek lazım. Benim asıl tereddüdümüne mucib olan taraf, Köprülü ve Gölpınarlı hayattayken hadiseler ortadaydı ve onlar dönmediler. Onların dayandığı ki, ben onlara inanıyorum belgeler sağlam, eski belgelerdi. Onun için bu değerli konuşmanıza çok teşekkür ederim; ama, Karaman diye kesin sonuca varmanın doğru olmadığını düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim.

Başkan- Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın GÜNGÖR.

Prof.İ.Hulusi GÜNGÖR- Efendim, Sayın konuşmacıya teşekkür ederim.

Sayın konuşmacının tereddüdü var. Doğrudur, bu tereddüd herkeste var, durum herkes tarafından bilinmemektedir ve bu derece geniş bir belge sıralamasıyla mümkün olduğu kadar objektif olmaya çalışarak değer unsurlarına yer vererek değerlendirme yapmak bugüne kadar olmadı; hep meydan nutuklarıyla ifade edildi. Mutlaka Fuat Köprülü ve Abdülbaki Gölpınarlı da birtakım çalışmalar yaptılar; fakat, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar** isimli kitabını ben getirmediğim, tesadüfen yanımda değil. Orada Sayın Fuat Köprülü'nün ifadesini okumak isterdim. Öyle ki, Fuat Köprülü daha çok beş rivayetten söz ediyor; Bursa rivayeti, vesaire... Ve diyor ki sonunda; " Sarıköy rivayetiyle ilgili; her ne kadar Lamii Çelebi'nin dediği yerde değilse de veya filan zatın dediği yerde de yattıysa da bunun tersi de düşünülebilir. Ortada öyle bir boşluk var ki, bu durumda daha çok o rivayet ağır basmaktadır. Her ne kadar" diyor ve sonuna şu cümleyi ekliyor: "Bursalı Lami Çelebi" diyor, "Bir de Karaman rivayetinden bahsediyorsa da" diyor, "Bu konuda fazla bilgi vermemektedir" diyor. Yani, buradan anlaşılmaktadır ki, rahmetli Fuat Köprülü bu konunun içine henüz eğilmiş değildi.

Söylediğiniz bir konuya daha temas etmek istiyorum. Ben bilhassa bu el yazması eserlere müracaat etmedim, bildiğim halde etmedim; bende onların belgeleri var, hepsi yazılıdır; fakat, bunların çoğu içinde o derece tutarsız cümleler ihtiva eden kitaplar, belgelerdir ki, bundan dolayı güvenmemek lazım.

Nitekim, ben Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesini dahi belge olarak kaydetmedim, sadece bilgi olarak arz ettim. Bunların içinde bu bahsettiğiniz şeylerde, Bektaşî velayetnâmelerinde mesela; Sarıköy'de gösterilir. Bektaşî velayetnâmelerinde öyle şeyler vardır ki, üç asır evvel, üç asır sonra yaşamış insanlar aynı masada buluşturulur, aynı yerde konuşurlur. Bir tanesi de Caferi Tayyar Hazretleri de Sivrihisar'da yatar der. Halbuki o Lut Gölü'nün civarında. Yani, bunların içinde o kadar çok tutarsız şeyler vardır ki, onları böyle şeylerin, araştırmaların içine bir mesnet olarak sokmak mümkün değildir; ancak, resmî belgelerle bazı sonuçlara vardıktan sonra onları ayrıca tahkik etmek, yanılığının nerelerden çıktığını araştırmak gerekir.

Abdülbaki Gölpinarlı da Yunus Emre'nin Karaman'da yaşamış olduğuna kanaat getirmektedir. Çünkü, mülkütün orada olduğunu, hatta otlağın orada bulunduğunu, bunun da Karamanoğlu İbrahim Bey'den satın alınmış olabileceğini ifade etmektedir; ama, onu ölmek için Yunus Emre'yi Sarıköy'e götürmüştür, yani bu cümleyi yazmamıştır; ama, diyor ki, "*Bu belgelerde geçen Yunus Emir Bey herhalde zengin bir adam olduğu için Emre'den biridir. Yunus Emre zengin bir insandır ki, Emir Bey Emre'ye dönüşmüştür*" şeklinde ifadeler kullanıyor. Kesin ifadeler var efendim, ben gelirken bir defa daha okudum, lütfen siz de okursanız Yunus Emre'nin Yunus Emir Bey'den geldiğini, daha doğrusu oradaki ifadenin onu kasdettiğini, "**Yunus Emir Bey**" kelimesinin Yunus Emre'yi kasdettiği anlaşılmaktadır.

Bu hususta çok söyleyeceğim şey var; ama, zaman olmadığı için bunların hepsini söylemek durumunda değilim.

Başkan- Teşekkür ederim.

Refik SOYGUT (Amatör araştırmacı)- Sayın GÜNGÖR'e, sergilediği bu güzel açıklamalardan dolayı teşekkürlerimizi sunmamak mümkün değil.

İlk sorum şöyle: Biz nasıl bir Yunus arıyoruz ki, onun peşine düştük?.. Sarıköy'de olduğu vurgulanan vakıf yapacak kadar zengin olan, bir yerde ismi Emrullah Yunus Sami, bir başka yerde Emrem Yunus gibi isimler alan zengin bir Yunus mu? veya tarihte işaret olunduğu üzere zamanın politik kavgalarına karışıp, tutuğu şehzade yenilince onunla boynu vurulan Şeyh Yunus mu? Yunus Emir Bey mi? veya zatî âlilerinizin söylediklerinden çıkaramadığım Hacı Bektaş Velayetnâmesi'nde ki, bildiğiniz üzere seneler sonra esere alınmış Firdevsi'nin eseridir, ilk eserdir, bu Velayetnâme'de açıklandığı üzere gariban, yoksul, çiftçi, Hacı Bektaş-ı Veli'ye giden bir çuval buğday isteyen, sonra döndüğü zaman ayıkıp da hatasını anlayan ...bir zat mı? ve acaba bu güzel araştırmaları coğrafyada aradık mı? Eğer aranmışsa mesela; Aksaray-Niğde Yolu üzerinde bulunan 1900 rakımlı tepedeki Sivrihisar/dikkati çeker mi? Taptuk Emre'nin, bu makamın, bu mevkinin 30 kilometre kadar kuzeyindeki Sivrihisar'ın kuzeyindeki Tapduk Emre'nin makamı dikkati çeker mi? Tapduk Emre'nin, söz konusu Taptuk Köyü'nün 22 kilometre kuzeyinde bulunan Sarıköy, Sarıkaraman köyü dikkati çeker mi?

Son sorum: Eğer kamuoyunda kabul olunduğu, kuvvetle kabul olunduğu üzere -sözüm buradan dışarı- öklütüne alıç yükleyip de gerek Sarıköy'den, gerek Karaman'dan hangi kişi ki, yola çıksın... buradan yola çıksın, o karışık ortamda orada yatsın, geri dönsün? Teşekkür ediyorum.

Başkan- Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın GÜNGÖR.

Prof.İ.Hulusi GÜNGÖR- Efendim, "**Nasıl bir Yunus Emre arıyoruz?**" dediniz. Biz esas Yunus Emre'mizi arıyoruz. Yani, ben onu arıyorum, başkasını bulmayalım diye endişe ediyoruz. Uzun Firdevsi'nin Velayetnâmesi muşhurdur, birçok hatalarla doludur ve hatta o derece hatalarla doludur ki, devrin padişahı bunun kitaplarını toplatmış yaktırmış ve kendisinin de idamına karar vermiştir; kaçtığından dolayı kurtulmuş bir şahıstır. Bu bakımdan, böyle bir şahsın belgesine ne derece itibar edebiliriz.

Aksaray'da Sivrihisar olabilir. Tapduk Emre'nin mezarının orada olduğunu da Rahmetli İbrahim Hakkı Konyalı bir araştırmasında ifade etmiştir ve oradaki Tapduk Emre üzerine değil Yunus Emre üzerine araştırma yaptım. Dolayısıyla, ona değinmedim. Orada bir Yunus Emre mezarı, bir köyde, bir dağda Yunus Emre makamı veya mezarı var ise de -mezar dendiği için saygıyla karşılayalım- resmî bir belgesi yoktur. Aslında bakarsanız, Karaman'da da Porsuk Suyu vardır, Porsuk Mahallesi vardır. Yani, "**Porsuk'un kurbunda yatır**" tabirini eğer oraya yoracak olursak orada bile vardır; ama biz o gibi rivayetlere sokmayarak mümkün olduğu kadar bunlardan, rivayetlerden ve yorumlardan arındırarak sonuca varmaya çalıştık.

Coğrafya da ise belgede gösterilen, belgede tanımlanan coğrafyayı öyle bir şekilde koyduk ki ortaya, içinde Kulaca, Kuştemir, Sungurburnu gibi her yerde rastlanmayan isimleri, İki sulukuyu, Öksüz

Ömer Obruğu gibi 24 isimden 17 ismin bir arada bulunabileceği Türkiye'de değil dünya yüzünde daha başka bir yer bulunamaz. Yani, o arazi çıktı, Yırce diye bir tarla vardır başka, hepsi bir arada olarak aynı bölgede. Yani, coğrafya üzerinde bu tanımlanan yer kesin olarak ispatlanmıştır. Teşekkür ederim.

Başkan- Ben teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ragıp UĞURAL.

Ragıp UĞURAL (Emekli Vali. Hüseyin Paşa Vakfı Mütevellisi): Saygılar sunarım hepinize.

Efendim, konuşan ve soru soranların hepsi bilgin, araştırmacı, birer kariyer sahibi kimselerdir. Hepsinin görüşlerine, anlattıklarına saygılıyız ve bu bilgileri bize sundukları için de kendilerine teşekkür ederiz; ancak, affınıza sığınarak bir konuya işaret etmek istiyorum. Günümüzde de bu konu akla gelmiştir, geçmişte de. Mesele şu: Şimdi, zamanımız turizm olayında insanların bir yerden bir yere gitmesi ve bilhassa şehirler kendilerini sivri göstermek ve insanların, turistlerin dikkatini çekecek, kendi memleketlerine celbetmek istemektedirler. "*Yunus Emre benim memleketimde doğmuştur, benim memleketimde yatıyor. Bilahare, onun şiirlerinden, onun şahsiyetinden merakı olanlar bana gelsinler, ben turizmden kazanç elde edeyim*" denmektedir.

Diğeri de aynı şekilde: Bugün, ben Konya'da bulundum, Konya'da bu vardı. Eskişehir'de de bulundum, orada da bu var; geçmişte de bu olmuştur. Burada zaviye meselesini dile getirdiler. Şükürler olsun ki, 1925 yılında 30 Kasım'da tekke ve zaviyelerin kapatılması için Gazi Mustafa Kemal Paşa bir kanun çıkarmıştır. O kanunun çıktığı zaman şu sözün söylendiğini duymuştum: "*Bugün öğleden sonra bu kanun çıkınca Türk yurdunda bulunan 40 bin tane mikrop yuvasını kapatacağız, menfaat yuvalarını yok edeceğiz*" denmiştir.

Şimdi, zaviyedar olmak birtakım menfaatler sağlıyor o zaviyedara. Efendim, "*Burası Yunus Emre'nin zaviyesidir, bana bunun için berat verin, maaş bağlayın*" diye kendi bulunduğu yere bir Yunus zaviyesi icat etmiştir. Başka birisi aynı şekildedir. Nitekim, Nasrettin Hoca için de aynıdır. Geçen gün televizyonda bir şahısla röportaj yapılıyordu, adam diyor ki; "*Nasrettin Hoca bizim, ben onun torunuyum, Hasrettin Hoca'nın yeri burası.*" Ama, orası mı, değil mi hiç de belli değil. Binaenaleyh, bu noktadan dikkatlerinizi celbetmek istedim.

Saygılarımı sunarım.

Başkan- Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

Hakkı ÖCAL - Mevlana der ki: "*Benim mezarımı şurada, burada arama. Ben inançlı insanların gönlündeyim.*"

Yunus'un da mezarını aramak bilim adamlarına düşer; gerçek araştırmalar ortaya çıkarır; ama, buradaki bütün gelenler, bizler Yunus'un sevgisiyle buraya geldik. "*Gelin birlik olalım*" diyor.

"*Gelin tanışık olalım, işi kolay tutalım, sevelim, sevillelim.*" diyor.

"*Bana ben demeyin, ben bende değilim/ Bir ben vardır bende, benden içeri.*" diyor.

Yunus hepimizin içerisinde. Hatta, Yunus ülke sınırlarını da aşmıştır. Dünyada her yıl doğudan yegane eser, Amerikan bilmem ne orkestrası Yunus Emre oratoryosunu çalıyor. Çok mutlu oldum ki buraya girdiğim zaman Yunus'un müziğini de dinledik. Yunus'un asıl Yunus olan tarafı bizi ilgilendiriyor, gençlerimizi ilgilendiriyor. Onlar ne zaman profesör olduğu zaman onlar da bu araştırmayı yapacaktır.

Başkan-Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Taha Bey.

Ali Taha ÖZAYDIN- Sayın Hocamın söylediği konularda araştırma yaptık. İsmail Ali ile buranın irtibatını, vakfiyesini ve alâkasını bulamadım.

İkincisi, Koli Çiftliğinden bahsettiniz. İsmail Ali vakfiyesiyle irtibat kurulmaktadır. Koli Vakıfları, Çiftliği Miroğlu Hasan Bey Vakfıdır. Bu bakımdan, yine Yunus Emre Vakfıyla bir irtibatını bulamadım.

Arz ederim.

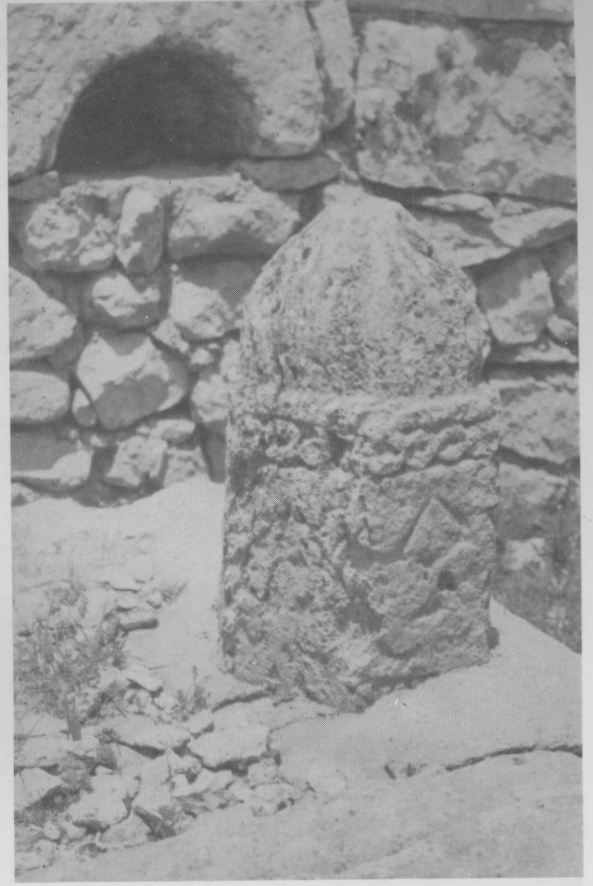
Başkan- Efendim, çok teşekkür ederim.

Resim 1: İsmail Hacı'nın türbesi yıkılmış ve halk tarafından onarılmıştır. Üzeri açıktır. İçinde sadece bir mezar vardır. Mezarın baş ve ayak uçlarında birer taş dikilidir.

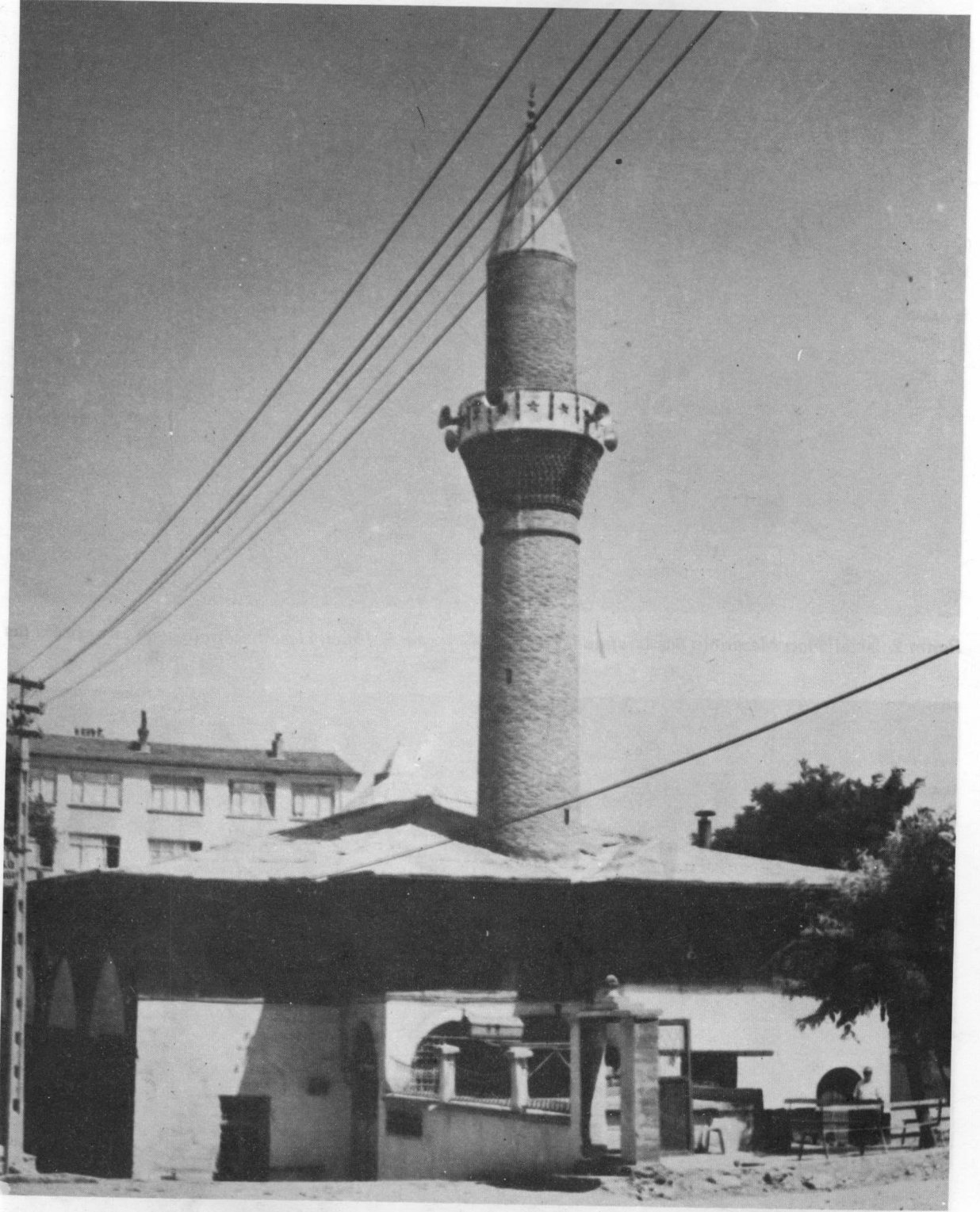
Resim 2: İsmail Hacı Mezarının baş tarafındaki taş

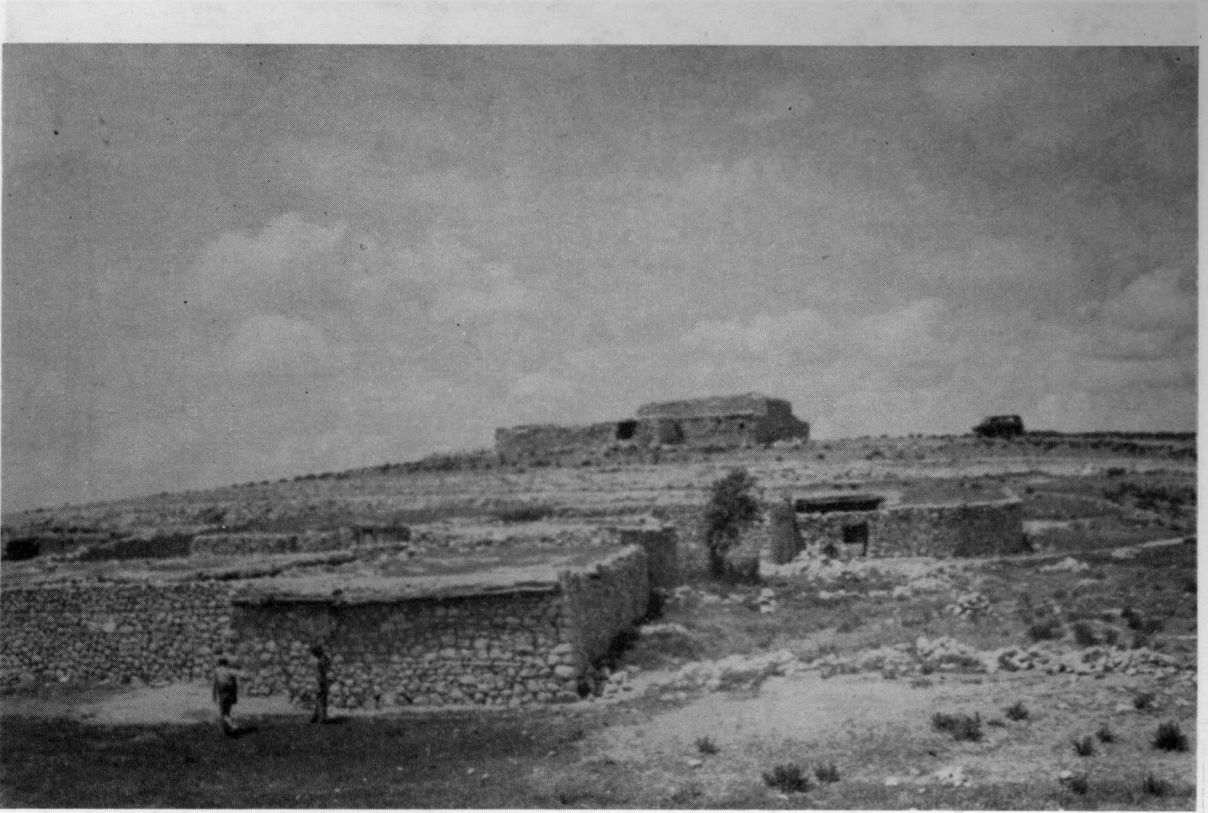
Resim 3: İsmail Hacı mezarının ayak tarafındaki taş

Resim 4: Karaman'daki Yunus Emre veya Kirişçi Baba Camii'nin haziresinde bulunan çok eski mezar taşları ile İsmail Hacı Türbesi'nin baş ve ayak taşları büyük bir benzerlik içindedirler.

Resim 5: Karaman'daki Yunus Emre Türbesi ve bitişindeki Kirişçi Baba Camii (Bu cami çoğunlukla Yunus Emre Camii diye anılır.)

Resim 6: Belgede adı geçen **Obruk Kuyu** tekkenin hemen güneyinde, resimdeki küçük ağacın tepesinin bulunduğu yerin civarındadır.

Resim 7: Tekke ve Obruk Kuyu.

Resim 8: Belgede adı geçen **Çukurkuyu Obruğu** resimde görülmektedir. Obruklar bugün dahi süt, yoğurt, peynir ve yağ gibi yiyecek maddelerini serin tutmak amacıyla kullanılan yer altı hacimleridir. Küçük bir ağızdan inilerek geçilen bu hacimler oyularak yapıldığı gibi, bazen de doğal oyukları değerlendirilmek suretiyle meydana getirilirler.

Resim 9:
Belgede adı geçen
Çukurkuyu halen
kullanılmakta olan
bir kuyudur.

Resim 10: Belgede adı geçen **Güller** kuyusunda halen su vardır. Fakat kuyu harap durumdadır. İçeriye eğimli bir dehlizden girilmektedir.

Resim 11: Belgede adı geçen **Biniş Ağıl** Tekke'nin bitişiğindedir. Hem açık, hem kapalı kısmı vardır. Çok haraptır. Biniş taşı halâ açık ağılın ortasında durmaktadır.

Resim 12: Belgedeki **Karaca Kervansaray** olduğuna kanaat getirdiğimiz Atlas Hanı Karamanoğlu Beyliği devrinin özelliğini taşıyan bir yapıdır. Resimde görülen orta hacimden başka her iki tarafta birer sahan vardır. Ortada hayvanların, yanlarda insanlar ile kervan yüklerinin kaldığı tahmin edilebilir.

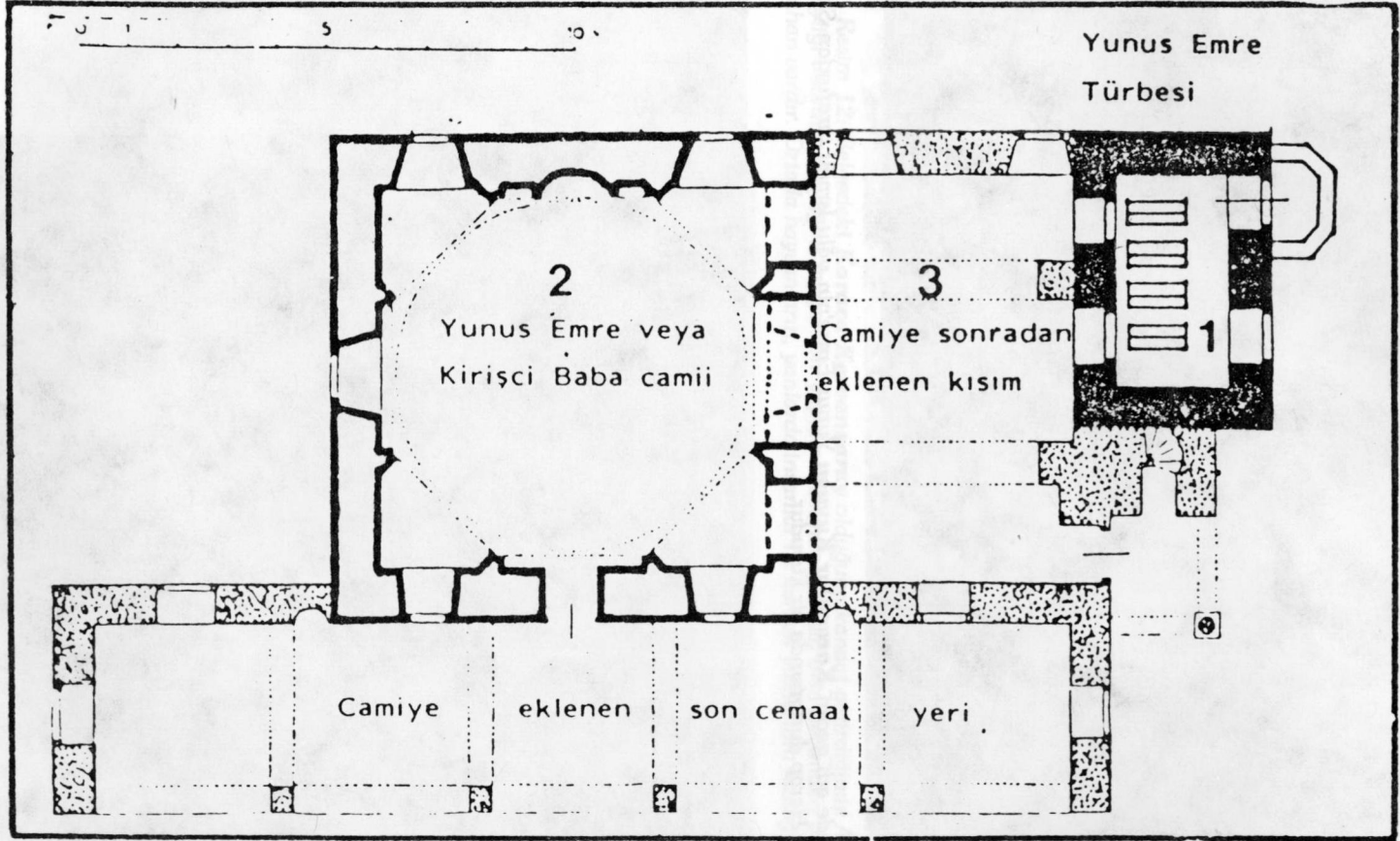
Resim 13: Belgede adı geçen **Kulaca** köyü hayvancılığa elverişli mağaraları da bulunan bir köydür. Halen ağıl olarak kullanılan bu mağaralardan geçen yıllarda 7 m. kadar yükseklikte birikmiş gübre çıktı. O ağılın sahibi olan bir emekli öğretmen tarafından söylenmiştir. Bu da, buraların çok eskiden beri ağıl olarak kullanıldığını kanıtlamaktadır. Resim de bu köyün kuru dere yatağı üzerindeki bir kuyu görülmektedir.

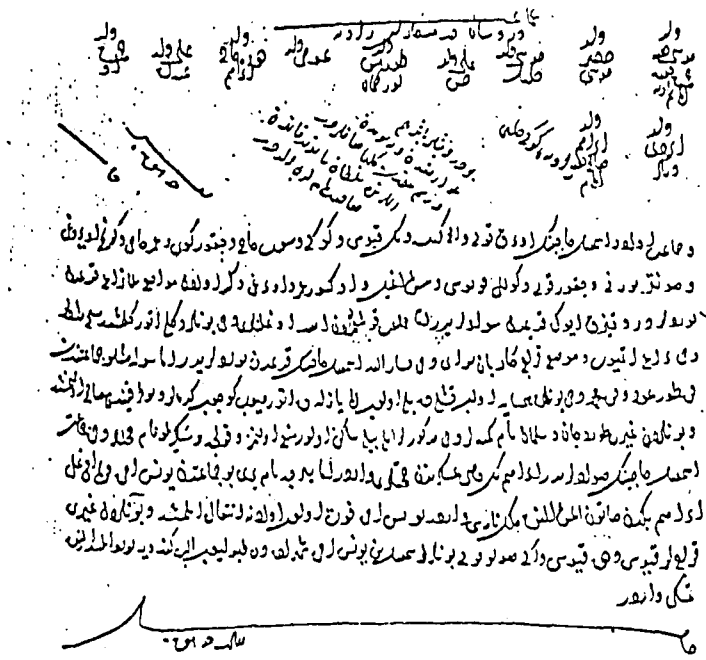
Resim 14: Belgede adı geçen **Karacalar Kuyusu** Yunus Emre'nin oğlu İsmail tarafından Şehzade'den satın alınmıştır. Harap durumda bir kuyudur.

Resim 15: Belgede adı geçen **İki Sulu Kuyu** da Yunus Emre'nin oğlu İsmail tarafından Şehzade'den tapulararak satın alınmıştır. Bu kuyuların suyu boldur. Baharda kuynunun ağzından taşar. Bu nedenle bu kuyuların suyu yakındaki Değircik köyüne boruyla akıtılmaktadır. Bu iki kuyu birbirine bağlıdır. Kuyuların ismi isabetli verilmiştir.

Karaman'daki Yunus Emre Camii aynı zamanda Kirişçi Baba Camii diye de anılır. Bu cami Yunus Emre'nin ölüm tarihi kabul edilen 1320'den yaklaşık 29 yıl sonra Kirişçi Baba tarafından yaptırılmıştır. Yunus Emre Türbesi bu camiden ayrı iken sonradan aradaki kısmın üzeri kapatılmış ve türbe cami ile birleştirilmiştir. Bu esnada camiye son cemaat yeri eklenmiştir. Bu üç ayrı aşama merhum Doç. Ali Kızıltan'ın yaptığı plân rölövesi üzerine işaretlenmiştir. Binanın taş örgüsü dikkate alındığında bu üç aşamalı oluşum kolayca anlaşılmaktadır.

Tarihi : 1518 (Hicri 924)

Bulunduğu yer : Başbakanlık Arşivi, İstanbul
Yavuz Sultan Selim'in İlyazıcı Defteri
Konya Defteri No: 871 (Yeni 63), sayfa 236

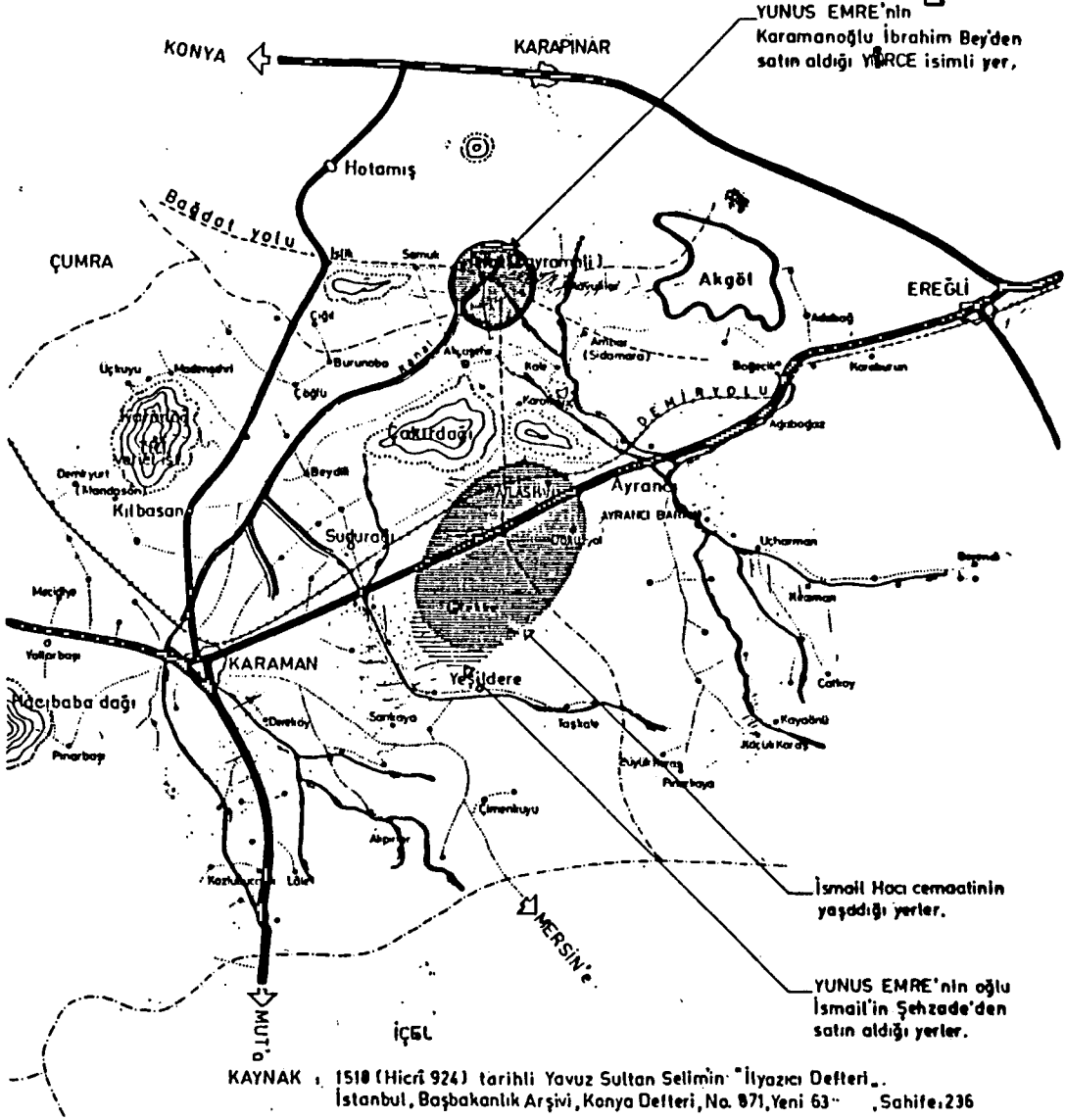
Belgenin ilk yayımı: Prof.Ömer Lütfi Barkan
Kolonizatör Türk Dervişleri
Vakıflar Dergisi II. 1942, sah: 333

Belgenin metni : "Ve Cemâat-i evlâd-ı İsmail Hacı'nın Obruk Kuyu ve Akça Kenis'e ve Beğkuyusu ve Güveği ve Şuayp Hacı ve Çukurköy ve Ömer Hacı ve Güveme Obruğu ve Sungur Burnu ve Çukurkuyu ve Güllerkuyusu ve Biniş Ağıl ve Öksüz Ömer Obruğu ve kesir olan mevazi bilaniza kadimden yurdlardır ve Kızılhöyük kâdim'den Suvatlarıdır. Amma Cemâat-i Kuştemur'den Eset Oğlanları dahi bunlarla oturagelmıştır. Şeyh zâdeler dahi niza'itmeyüb ve mevzii Karacâ Kervansaray dahi müşarünileyh İsmail Hacı'nın kadimden yurtlarıdır. Amma Sülemişli cemâatından Kara Turgut ve Kara Mehmed dâhi bunlara hem sâye olup Kışlak bile olup amma yazlak oturmayub göçüp giderler deyü tarafeynden musâlâha olunmuştur ve bunlardan gayri Turuthan ve Selman nâm kimseler dahi mezkurlar ile bile sâkin olur men olunmaz ve Kulaca ve Şâkirlü nâm mahaller dahi cemâat-i İsmail Hacı'nın suvatlarıdır. İbrâhim Bey kazaskerinden huccetleri vardır. Amma Yırce nâm yeri bu cemâatten Yunus Emre Karamanoğlu İbrahim Bey'den satın almış imiş elinde mülknâmesi vardır. Yunus Emre fevt olup evlâdına intikal eylemiştir. Bunlardan gayri Karacalar kuyusu ve deve kuyusu ve İkisulu kuyu bunlar İsmail İbn-i Yunus Emre şehzâdeden tapulayub alub kenduye yurd eylemiştir. Elinde temessükü vardır.

Yunus Emre'nin Karaman'da yaşadığını ve sahip olduğu mal varlığını gösteren Yavuz S. Selim Defterindeki kayıt.

YUNUS EMRE'NİN YAŞADIĞI YER

ÖLÇEK: 0 5 10 15 20 25 km

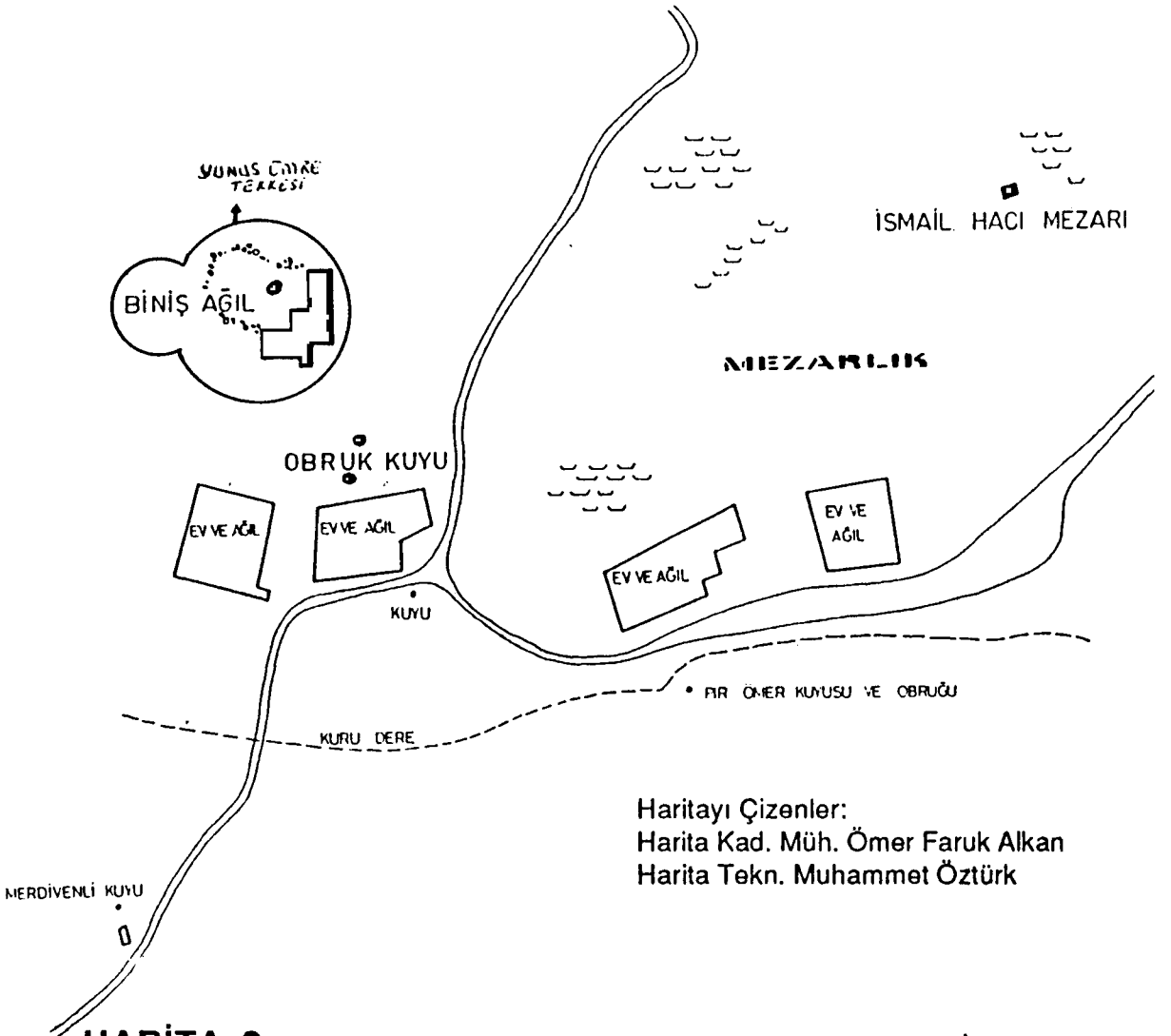
HARİTA 1. Yunus Emre'nin ait olduğu İsmail Hacı Cemaatinin yerleşim yeri Karaman'ın 25 km. doğusunda bulunmaktadır. Yunus Emre'nin satın aldığı Yırce isimli otlak da bu haritanın üst kısmında görülmektedir.

YUNUS EMRE'NİN YAŞADIĞI YER

ÖLÇEK: 0 10 20 30 40 50 100m

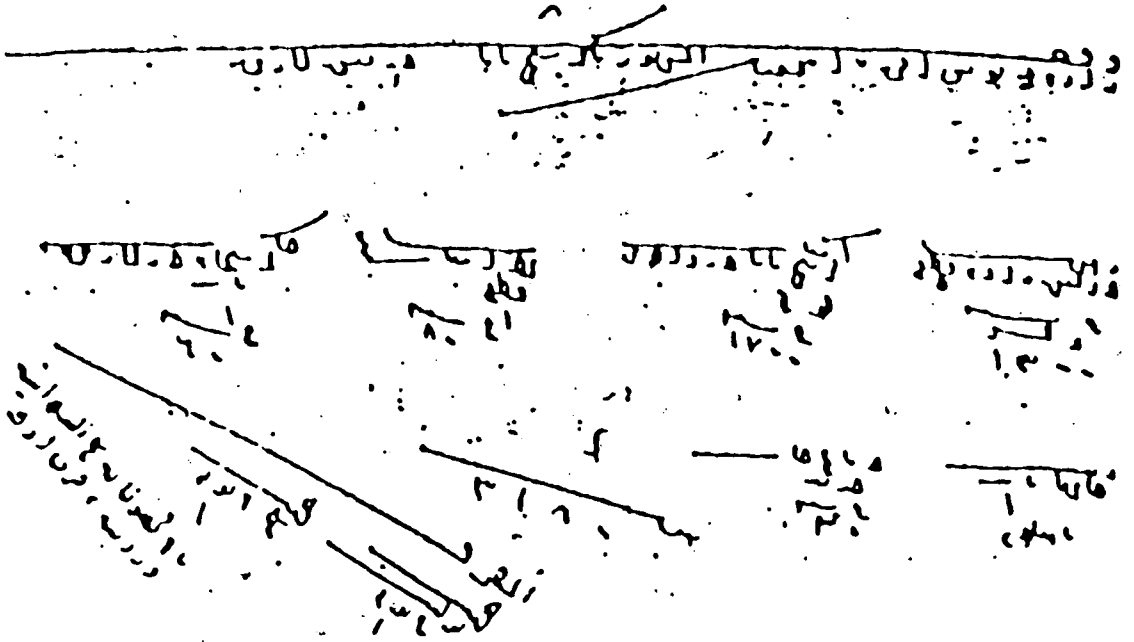
TEKKE VİRANI (AŞIKÖRENİ)

Haritayı Çizenler:
Harita Kad. Müh. Ömer Faruk Alkan
Harita Tekn. Muhammet Öztürk

HARİTA 3. Yunus Emre'nin birkaç göbek ileriden dedesi olan İsmail Hacı Türbesi büyük bir mezarlığın içindedir. Buradan İsmail Hacı Cemaatının büyük bir topluluk olduğu anlaşılıyor. Yunus Emre Tekkesi'nin mezara olan mesafesi yaklaşık 200 m.'dir.

EK-5

Tarihi : 1584 (Hicri 992)

Bulunduğu yer : Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, Ankara,
Konya Evkaf Yazım Defteri
Yeni: 584, Eski: 254 (259), Yaprak No: 39-B

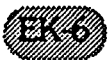
Belgenin ilk yayımı: İbrahim Hakkı Konyalı
Karaman Tarihi, 1967. Sah: 372-373

Belgenin Metni : "Vakf-ı Zâviye-i Yunus Emre İbn-i İsmail el-meşhur bi Kirişçi Baba der
nefs-i Lârende."
Bugünkü dilimizde ifadesi şöyledir:
"Lârende'nin içinde İsmail oğlu Kirişçi Baba diye meşhur Yunus Emre
zâviyesi vakfı."

Bu deftere göre zâviyenin gelir vakıfları şunlardır.

- 1) Senelik geliri 1300 akça olan zâviye yanında beş kıt'a yer.
- 2) Senelik geliri 1700 akça olan Fonı vadisinde Kirişçi Değirmeni.
- 3) Değirmenin yanında senelik geliri 80 akça olan bağ.
- 4) Senelik geliri 60 akça olan Lârende'de bir bab Kirişhane.
- 5) Geliri tesbit edilmeyen ev yeri.
- 6) Senelik geliri 40 akça olan yeni debbağhane.

Bu belgede Lârende'de (Karaman'da) bulunan Yunus Emre zaviyesi
vakfına ait taşınmazlar ve bunların yıllık gelirleri yazılıdır.

III. AHMET EMİRNAME Sİ

1722

- Tarihi : 1722 (Hicri 1135)
- Bulunduğu yer : Başbakanlık Arşivi, İstanbul
Emirname
- Belgenin ilk yayımı: İsmail Tosun-Merdan Dinçtürk
Kula'daki Yunus Emre
Türk Yurdu Dergisi, Ocak 1966, Sayı: 319 Sah: 35-36
- Belgenin Metni : "Medine-i Lârendede medfun merhum, mađrufunileyh Yunus Emre zâvi-
yesi....."

EK-7

Bu belgede Karaman'ın içinde gömülü olduğu bildirilen merhum, mağ-
furileyh Yunus Emre'nin zaviyesinden bahsedilmektedir.

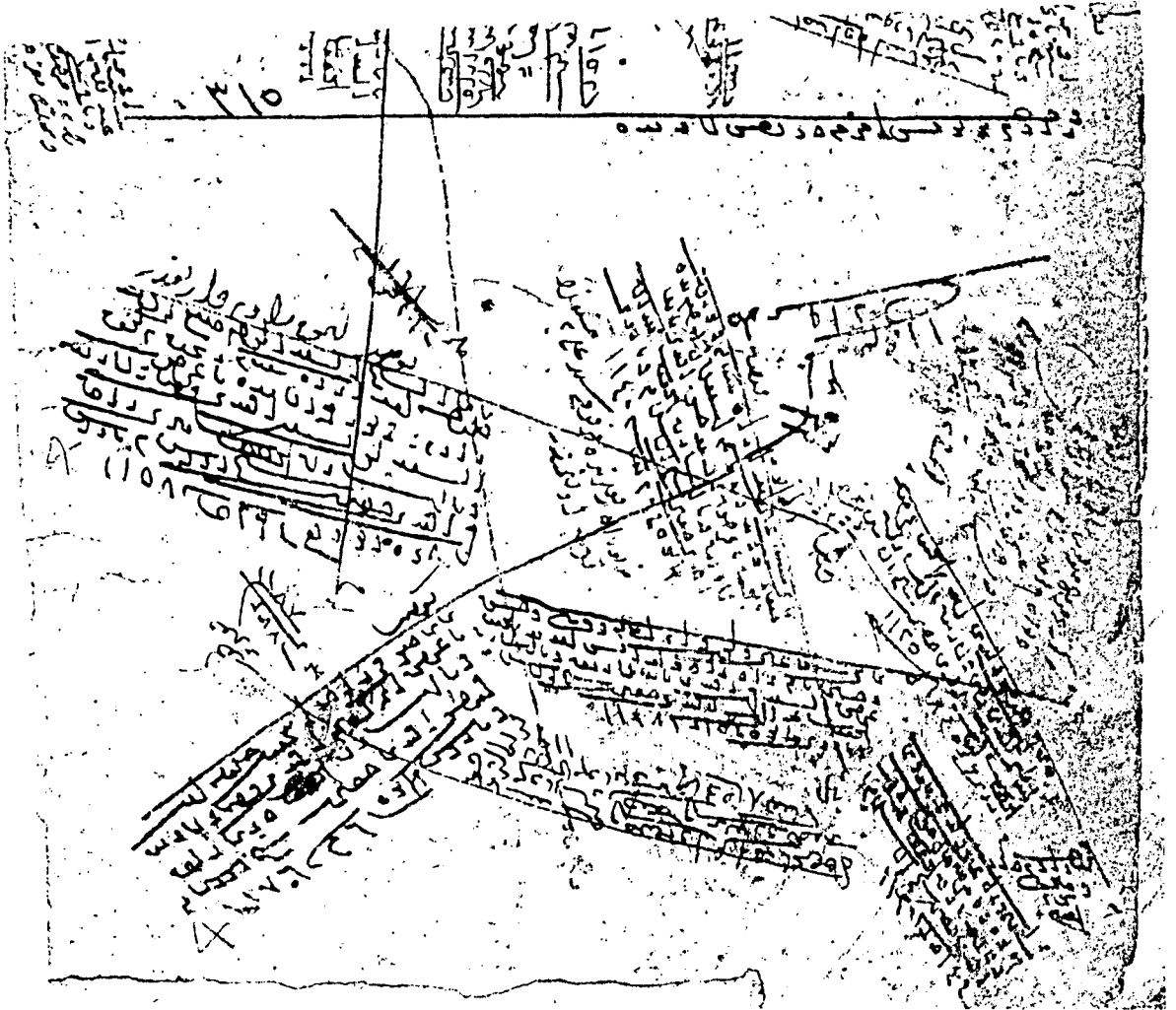
MALİYE DEFTERİ

1761

- Tarihi : 1761-62 Hicri 1175)
- Bulunduğu yer : Başbakanlık Arşivi, İstanbul
Maliye Defteri 974, sah: 421
- Belgenin ilk yayımı: Cahit Öztelli
Yunus Emre, 1977, Sah: 48
- Belgenin Metni : "Medine-i Lârende'de medfun merhum mağfur-u leh Yunus Emrem Zâvi-
yesinin vazife-i muayyene ile ba berat-ı şerif âliřan....."

EK-10

Bu maliye defteri kayıdı Yunus Emrem'in Lârende'de (Karaman) gömülü
olduğunu belgelemektedir.

Tarihi :1744 (Hicri 1157)

Bulunduğu yer :Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, Ankara
Defter No: 482, Sayfa No: 32, Sıra No: 315

Belgenin ilk yayımı : Cahit Öztelli,
Yunus Emre, 1977 Sahife:48

Belgenin Metni : "Vakıf-ı Zâviye-i YUNUS EMREM der nefsi-i Lârende,"

Bu belgede Karaman'da bulunan Yunus Emrem zaviyesine 18. yüzyılda
ard arda atanan zaviyedarların isimleri yer almaktadır.

Belgenin Metni

: Es- Seyyid Ahmed'in meşihat Berâtı Sûretleridir

Erbâb-ı istihkakdan işbu râfi'-i tevkî uşşan-ı hâkâmı es- Seyyid eş-Şeyh Ahmed İbn-i Sun'ullah zîde salâhuhû Rikab-ı humâyûnum'a arz-ı hal edub nefsi Lârende'de vâki Yunus Emrem zâviyesi Vakfı'ndan vazife-i muayyene ile zâviyedarlığı babası Sun'ullah mahlûkünden kendüye tevcih ve on bir seneden mütevaciz mutasarrıf iken ashab-ı ağ-râzdan diğer Eş-Şeyh Es-Seyyid El- Hâc İsâ İbn-i Osman Rebî-zade bir takrib üzerinden ref ve mukâvemete iktidaru olmayub bu esnada mezbur İsâ fevt ve oğlu Muhammed'i terk ve erbâb-ı istihkakdan olmadığundan başka Rum ili kuzatından olmağla müteveffanın mahlûkünden kendüye tevcih ve yedine berat-ı Şerifim verilmek babında istid'â-yı inâyet ve ber minvâl-i muharrer fi..... Müfti-zâde Es-Seyyid Ahmet ve.....Es-Seyyid-El-Hâc Abdurahman zîde ilmüh'e arz ve ahâlisi mahzar birle inhâ etmeleriyle ber vech-i sened tevcih olunmak üzere A'lem'ül-Ulema'il-Mütebahhirin, Efdal'il-Fudalâ'il-Müteverri'in ve Efdal-i Şeyh'ül-İslam Mevlana Mustafa Âşir edamallahü te'âlâ fadâilehü işaret etmekle işareti mücebince tevcih olunmak fermanım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i Pâdişâhanem Zuhura ge-türüb bin iki yüz on dört senesi ramazan-ı şerifin ikinci günü tarihiyle müverrah verilen rûs-i Humâyûn mücebince bu berat-ı Humâyunu verdim ve buyurdum ki mezbur Es-Seyyid Eş-Şeyh Ahmed bin Sun'ullah Zîde Salâhuya varub mütevef fâyi merkumun mahlûkünden zaviyedarlığı mezkura mutasarrıf olub eda-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel zâviyedar olanlar vazife-i muayyenesine ne vechile mutasarrıf ola gelmişler ise merkum dahi ol vechile vazife-i muay-yenesin mezbur mahlûkünden alub mutasarrıf ola şöyle bile alâmet-i şerife i'timad kıla tahriren fi'l-yeym'issâbi min ra-mazan sehete erba aşer ve mietin ve elf.

(El-Mahruset'ül-Kostañtiniyye)

İş bu râfi'-i tevkî-i refi'uş-şana Esseyyid Şeyh Ahmed bin Sun'ullah zide Salâhuhû berat-ı Humâyûnuma arz-ı hal edub medîne-i Lârende'de vâki Yunus Emrem Zaviyesi'nin Zâviye-darlığı Eş-Şeyh El-Hâc İsâ mahlûkünden kendüye tevcih olunub zâviye-i merkûmede sakin fukara ve dervîşanın nan ve şûr bahası olmak üzere ferman-ı hayriyye'si malından almak üzere pare ücret-i yevmi otuz akça sakfı tekye-i mezbur Şeyhi El-hûc İsâ'nın uhdesinde olmağın vazife-i merkume dahi uhdesine kayd ve yedine berat-ı şerifim verilmek bâbında istid'âyı inâyet etmeğın vazife-i merkume dahi mumaileyhin uhdesine kayd ve beratı verilmek fermanım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i Pâdişâhanem zuhura getürüb bin iki yüz on dört senesi ramazan-ı şerifinin yedinci günü tarihiyle muvarrah verilen rûs-ı Humâyûn mücebince bu berat-ı Humâyunu verdim ve buyurdum ki mumai-leyh Es-Seyyid Eş-Şeyh Ahmed İbn-i Sun'ullah zîde Salahuhu'ya verüb vech-i meşrûb üzere nan u şurba bahası içün tayin olunan yevmi otuz akça vazifesi ferman-ı hayriyyedar olanlar yedinden alub tekye-i mezbur fukarasına sarf ile şöyle bileler alâmet-i Şerife i'timad kılalar. Tahriren fi'l-yeym'iş-sâlis min ramazan senet'er-râbi'i eser ve mietin ve elf

(El Mahrûset'ül Kostantiniyye)

İki kısımdan ibaret olan belgede Yunus Emrem zaviyesi ile ilgili görevlendirmeler ve harcamalardan söz edilmektedir.

EK-12/b

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِرَأْسِ الْأَمْرِ قَدَسِ سَنَةِ الْوَلَدِ خَيْرِ زَاوِرٍ دَارِ الْفَيْدِ نَا اَصْحَابِكُمْ نِعْمَةً بِرَأْسِ الْأَمْرِ

٢٥١

اشهد انك انت واقع رفيع الشان حقا ذاك الشيخ صنع الله اولي الدين عبد الله زيد صلواته ربنا عليه
 عوضا عن ابيه لانه لم واقع في سنه امم زاوره سكت زاوره دار الفين بانا لرسول الله صلواته
 كندون قد جبه او لوب لانه احتشاه مناهن الملق اوزر لانه لادن امم قوس
 الفيزه زرينه باره او جره روعن زبت بها اون اكيه اقي نك براته ضاهي الفين قدس جبه ضاهي
 يد لربه بزات غلبت انهم ويركك بانده استدهاني عنات وجه مشه ووج اوزر دفتره مطرور
 وصنيد الفين قدس من صيفه ضاهي لادن براته ويركك قرنا من الفين هتقدن زرينه
 پادشاهانم ظهوره كورون بيك ايموره كبر ما ووج سنه كورونك نوسه كونه ما ترجمه مورع
 ورنك راسها بونم موصيه بو برات هما زوني ويردم ويوردم ويا زبور ان الله صنع الله
 والشيخ عبد الله زيد صلواته وارب وجه مشه ووج اوزر يقين الفين لومى اون اكيه روعن زبت
 بنه لانه احتشاه مناهن الملق اوزر لانه لادن امم قوس لانه لادن امم قوس لانه لادن امم قوس
 شو به بدر عنات بشر بغيره اعني وقدره كورون في اليوم الرابع عشر محرم سنة ثلث عشر ويا زبور ان

Tarihi

حفظه
 1808 (hicri 1223)

Bulunduğu yer

: Mevlâna Müzesi Kitaplığı, Konya
 Defter No: 293-17- H 16 Sah: 351/1

Belgenin ilk yayımı: Prof. İ.İ. Hulûsi GÜNGÖR

V111.Vakıf Haftası Semineri Ankara, 1990

Belgenin Metni

: Yunus Emrem Kuddise sırruhu'l-aziz Hazretlerinin zaviyedarlığının mal-ı ihtisabdan..... berati sûretidir.

İş bu refi'an-ı tevk-i refi'uş-şan hâkanî es-Seyyid eş Şeyh Sun'ullah ve es Seyyid eş-Şeyh Abdullah zîde salahuhu rikâb-ı hümâyûnuma 'arz-ı hâl idüb Larend'e'de vaki' Yunus Emrem zaviyesinin zaviyedarlığı babaları Seyyid eş-Şeyh Ahmed mahlûlünden kendülere tevcih olunub Larend'e ihtisabı mukata'ası malından olmak üzere Larend'e'de Yunus Emrem kuddise sırruhu'l-aziz türbesinde pare üçere revgan-ı zeyt baha on iki akçenin berati zayi' olmağla kaydı müce-bince zayi'nden yedlerine berat-ı âlişânım virilmek babında istid'a-yı inayet vech-i meşruh üzere defterde mastur ve mukayyed olmağın kaydı mücebince zayi'nden berâtı ferma-nım olmağın haklarından mezid-i'inayet-i padişahânem zuhure getirüb 1223 senesi Muharreminin guresi günü tarihiyle muverrah verilen ruûs-i hümâyûnum mücebince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezburân es Seyyid eş-Şeyh Sun'ullah ve es-Seyyid ve eş Şeyh Abdullah zîde salahuhu varub vech-i meşruh üzere ta'yin olunan yevmi on iki akçe revgan-ı zeyt bahayı Larend'e ihtisabı Mukata'ası malından emin olanlardan pare üçere alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerife i' itamat kılalar Tahriren fi'l-yevmi'r-rabi'aşar Muharrem sene selase işrin ve mieteyn ve elf

fi' l-Mahrusa-i Kostantiniyye

Bu belge Karaman'da Yunus Emre'nin zaviyesi ve türbesinin bulunduğu ifade etmektedir.

KONYA VAKIF DEFTERİ

1813

- Tarihi : 1813 (Hicri) 20 sefer 1228)
- Bulunduğu yer : Konya Vakıf Defteri No:6, Sah:592
- Belgenin ilk yayımı: İbrahim Hakkı Konyalı
Karaman Tarihi, 1967, Sah: 374
- Belgenin Metni : "Lârende'de Yunus Emre Zâviyesi vakfının vazife-i muayyene ile mütevellisi olan eş Şeyh, es Seyyid Sun'ullah ve es Seyyid eş Şeyh Abdullah ibn-i Seyyid Şeyh Mehmet....."

Bu belgede Karaman'daki Yunus Emre zaviyesine zaviyedar ataması yapıldığı yazılıdır.

EK-14

KONYA YILLIĞI (Salname)

1872

- Tarihi : 1872 (Hicri) 1289)
- Bulunduğu yer : Konya Salnamesi (Yıllık), Sah: 88
- Belgenin ilk yayımı : İbrahim Hakkı Konyalı
Karaman Tarihi,1967, Sah:375
- Belgenin Metni : "Karaman'da Kibar-ı Evliyâ-ullah'dan Tapduk ve Yunus Emrem ve Mâder-i ve Birader-i Hazret-i Mevlana ve Kettâni Baba ve Canbaz Kadı medfundurlar."

Bu belge'de Karaman'da yatan büyük zatlar arasında Yunus Emrem'in de bulunduğu ifade edilmektedir.

EK-13

باعث تظلم بود که یونس اورنگی سی شیخی صنایع فندی تزلزل را علی بنک المارین او علم وقف اولار قفسه ابدی
 قوشتمور قریسی داخلند اولن نکیه و قومه به مشروطه و حفصه ایجاری وقف آسیاب کوشچی بابا درواری فونی
 سنه ده ایجار اوله رق بیک دیدیوز اقبه و آسیاب نردونه باغ قطعه بر دعوانه فونی در سنه اولان
 باغیکه کجورعی بن نقشبند حکم دیود علی بکرده ابدننده محل نزاعه واروب قریه فونورده داخلنده آسیاب
 مذکور کندیه کوشتمور نرد آسیابده آسیاب فلقی اولان تخمینا بروم مقداری عرصه و کرفنگ
 اولوب بدنه موجود براتند عشر قیدی اولمیوب و نرد آسیابده عرصه فونورده در معاهد اس
 قطعه اراضیلر ده علمه سی اولدنی براتند دخی ظاهر اولمیوب اولوب قوشتمور قفسه علی بنک
 دفتر سور سنده آسیاب مذکور دن عشر دیک سنه ده نیش اقبه قوشتمور قفسه بقدر عا ایجار و عرصه
 فونورده نیک دخی عشری قوشتمور اولدنی طرفینک براتند و دفتر سور دن نرد ظاهر اولدنی
 دیومنیوال اوزر و کشفه و حکم اولدنی بو محکم قید اولندی وقت حاجتج ابراز اولنه در اس

Tarihi ۱۲۴۳ : 1827 (İlci 1243)

Bulunduğu yer : Mevlana Müzesi Kitaphığı, Konya
 Defter No: 285-9-F 30, sah 31/5

Belgenin ilk yayımı : Prof. İ.Hulûsi GÜNGÖR
 VIII.Vakıf Haftası Semineri, Ankara 1990

Belgenin Metni : Ba'is-i tasdir budur ki Yunus Emre Tekyesi Şeyhi Sun'ı Efendi Kızılları Ali'nin Elmedinoğlu vakfı olarak ta'sir eylediği Kuştimur karyesi dahilinde olan tekye-i merkumeye meşruta icarı vakf âşiyâb Kirişçi Baba dır vâdi-i Foni senede icar olarak 1700 akçe ve asiyab nezdinde bağ kıt'a bir da'vasında Foni deresinde olan bağın mecmu'unu ben ta'sir edeceğim deyu da 'va-yı mücerrede eylediğinden mahall-i niza'a varup karye-i mezbûre dahilinde âşiyâb-ı mez kûru kenduye gösterup nezd-i âşiyâbda âşiyaba mülhak olan tahminen bir dönüm miktarı arsa değirmenin olub yedinde mevcut beratında öşür kaydı olmayup ve nezd-i âşiyâbda arsa-i mezbûreden ma'ada sair kıt'a arazilerde alakası olmadığı beratından dahi zahir olub Kuştimur Mutasarrıfı Ali'nin defter suresinde âşiyâb-ı mezkûrdan öşür bedeli senede yetmiş akçe Kuştimur Vakfı'na maktu'an icar ve arsa-i mezbûrenin dahi öşrü Kuştimur'un olduğu tarafeynin beratlarından ve defter sürelerinden zahir olduğu bu minval üzere keşf ve hükmolunduğu bu maħalle kaydolundu. Vakt-i hâcette ibraz oluna vesselâm 25 M Sene 43

Bu belge Tekke Viranı'ndaki mevcut harap tekkenin Yunus Tekkesi olduğunu belgelemektedir.

طردان زاده حاجی خليل اغانك احضار بيورلدي قدير

شروعیت شمار لارنده قضا سی ناچی فضیلتوا فندی زید فضلہ و منافع الاموال والاوقاف و بودہ سرغرتلواغا و وجوه اھالی و بائیمہ ایشارلرکے
ایزہ اولورکہ یونس امرہ و قنی ملحقانندون لارندہ داخلندہ واقع قونین در شر نام محکمہ قضا کر ساکنندینک طردان اوغلی نام کتہ خلاف خطا و غیر
خاتان و مغایر قانون ضبط و ربط ایلا غدر داعیہ سندہ اولدینی وقف مذکورہ بتولیسہ وضع اللہ افندی بودوغہ انہا و مرتوم طردان اوغلی ایلا
بالترافع احقاق حق ایتداریسی استدعا اتمش اولدینی سز لیکہ مخاطبکون مومی الہم سز معلوملرکز اولدوق واقف مومی لیکہ ترافع شرع
واحقاق حق ایتدیر لیکہ اوزرہ مرتوم طردان اوغلی مباشرینہ ترقیباً بوجانبہ احضار و ارسال خصوصتہ اھتمام و دقتہ ایملکین بائینہ بیوان
ایاتت قرماندن قنقوب بیورلادی تصدیق و بربرباشمہر اغا ایلا ارسال و تسبیر قلمشدر بمتہ تعما و ہولندہ کر کردر کہ بر بموجب بیورلادی
عمل و حرکت و خلافتدن خذرو بجانبت ایلیہ سز ہر
۱۲۳

Tarihi : 1830 (Hicri 246)
Bulunduğu yer : Mevlana Müzesi Kitaplığı, Konya
Defter No: 296-20-B.12, Sah: 76/1
Belgenin ilk yayımı : Prof. İ.Hulûsi GÜNGÖR
VIII. Vakıf Haftası Semineri, Ankara 1990

Belgenin Metni : Tartan-zâde Hacı Halil Ağa'nın İhzar buyuruldusu kaydı
Şeri'at-şi'ar Larendе kazası naiibi faziletlu efendi zîde fazluhu ve mef-
ahiru'l-emasil ve'l-akran voyvodası 'izzetlu Ağa ve vücûh-i ahali ve
bi'l-cümle iş erleri inha olunur ki Yunus Emre Vakfı mülhakatından La-
rende dahilinde vaki' Foni Deresi nam mahalle kazanız sakinlerinden
Tartan oğlu nam kimesne hilaf-ı Defter-i Hakani ve mugayir-i kanûn
zabt u rabt ile gadr daiyesinde oldığı vakf-ı mezkûr müte-vellisi
Sun'ullah Efendi bu def'a inha ve merkum Tartan oğlu ile bi't-arafu'
ihkak-ı hak itdirilmesini istid'a etmiş olduğu sizler ki muhatabûn-ı
mûmaileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda vakıf-ı mûmaileyhle terafû'-
i şer' ve ihkak-ı hak itdirilmek üzere merkum Tartan oğlu'nu mübaşirine
terfikân bu canibe İhzar ve irsali hususuna ihtimam ve dikkat eyleme-
niz bâ-bında Divân-ı Eyâlet-i Karaman'dan iş bu buyuruldu tasdir ve
Berberbaşımız Ağa ile irsal ve tesyir kılınmıştır. Bi mennihi Te'âlâ
vusûlünde gerekdir ki ber müceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hi-
lafından hazer ve mücanebet eyliyesiz deyû fi 23 Za sene 246

Bu belge Karaman'da bir Yunus Emre Vakfı bulunduğunu, bu vakfa Foni deresi mevkiinde bir tarlanın ek olak vakfedilmiş olduğunu belirtmektedir.

Tarihi	: 1873 (Hicri 10 Rebulevvel 1290)
Bulunduğu yer	: Karaman Evkaf Dairesi Sultan Abdülaziz Berati
Belgenin ilk yayımı:	Cahit Öztelli Yunus Emre 1977, Sah: 58
Belgenin Metni	: "Evkaf-ı Humayun-ı Şahaneme mülhak evkaftan nefsi Larende'de vaki YUNUS EMREM kuddise sır-rahul-âzam zaviyesi vakfından olmak üzere vazife-i muay-yene ile tevliyet cihetinin tevcihi hususuna dair mahallinden varit olan inha üzerine kuyud-i lazimesi bil-ihrac muamelat-ı kalemiyesi lede-l icra olababda mahkeme-i teftiş-i evkafdan bulunan i'lâm mucebince cihet-i mezkure mutasarrıfı mütevveffa Seyyid Abdurahman Bin Abdullah'ın bilâ veled mahlulunden erbab-ı istihaktan iş bu rafi tevki-i refi'uş -şan'ı Hakani el Hac Ahmed Dede bin el Hac Yahya'ya ber mucib-i nizam vakf-ı mezbûr umurunu hüsn-i idare ve rüyet etmek ve beher sene lazım gelen muhasebesini mahallinde memuru marifetiyle görüp suret-i muhasebesi alınmak şartıyla bit-i tevcih yedine berât'ı âlişanım ita olunmak babında Evkaf'ı Hümayunum Nezareti tarafından ba telhis iade olunarak mucebince tevcih olunmak fermanım olmağın bin iki yüz doksan senesi saferinin yirmi dokuzuncu günü tarihiyle bu berat-ı şerifimi verdim. Ve buyurdum ki, mumâ-ileyh sâbık üz zikr tevliyet cihetine vazife-i muayyenesiyle şart-ı mezkur üzere musaddak ola, şöyle bile alâmet-i şerifime itimat kılalar. Tahriren fi-yevm-il âşir şehr-i rebiyül evvel, sene tis'in ve micteyn ve elf."

Bu berat ile Karaman'daki Yunus Emrem zaviyesi vakfına zaviyedar, ataması yapılmaktadır.

Aynı padişah tahta çıktığı yıllarda eski beratları yenilerken 1863 yılında (bu berattan 10 yıl önce) yenilenmesi istenen 1852 (Hicri 1269) tarihli berata bakarak Sarıköy için Yunus Emre zaviyesi zaviyedarlığı beratı vermişti. Gerçek kayıtları inceledikten sonra aynı padişah'ın 10 yıl sonra Karaman lehine yukarıdaki beratı vermesi onun tahta çıkış günlerinin yanlışlığını düzelttiğini ifade etmektedir.

KANUNİ S. SÜLEYMAN İLYAZICI DEFTERİ 1520

مردود کونیند یونس ابراهیم کونیند و دارین زارویند
قیدله وقت ابراهیم کونیند اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند
عین یکن مکتوب ایلمه قیدله اولان ابراهیم کونیند اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند
وقت قیدیم الزامده وقتین ازده قندره اولان ابراهیم کونیند اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند
و بر قید اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند
مصدق قندره اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند
و بر قندره اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره اولان و نه غنایه اولان شیخ محمد قندره ابراهیم کونیند

۶۰۰

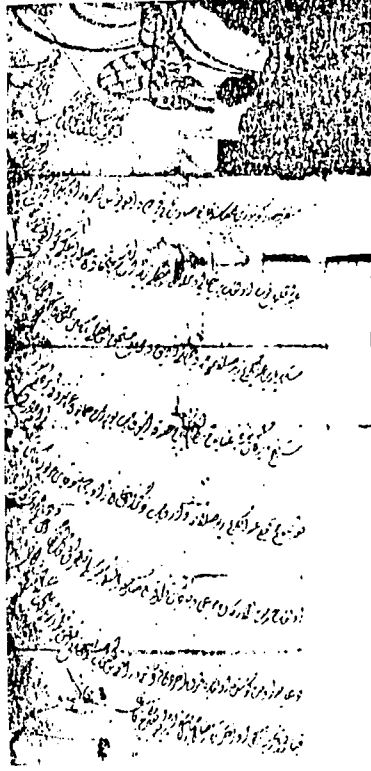
Tarihi : 1520-1566
Bulunduğu yer : Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi, Ankara (Kuyud-i Kadime Arşivi)
Kanuni S.Süleyman İlyazıcı Defteri
Defter No: 580 sah.191
Belgenin ilk yayımı : İbrahim Hakkı Konyalı
Yunus Emre Nerelidir?
Yedigün Dergisi, Sayı:626, Sah.5, 4 Mart 1945

Belgenin Metni : "Mezrai nahiyesi Sifrihisar der livai hudavendigâr Saru köyünde Yunus Emir beyin bir çiftlik vakıf yeri var imiş zaviyesine kadimden vakıf imiş şimdi evladından Osman oğlu şeyh Mehmet tasarruf eder ve Beylerbeyi İsabey mektubile iki kırdı çeltük eker imiş deyu naklolunmuş an defteri kirması mezbur vakıf kadimuzzamandan vakfiyyeti üzre tasarruf olunur imiş şimdi Nasuh şeyh tasarruf eder deyu kaydolonmuş der defteri köhne elhaleti hazihi Nasuh Şeyh evlâdından Derviş İbrahim Mutasarrıfıdır karındaşın Derviş Halil ile ellerinde padişahımız mukarremamesi vardır deyu kaydolonmuş der defteri köhne haliya vakfiyyet üzere ebülmüslim Çelebi mutasarrıfıdır elinde nişanı şerif var deyu mukayettir defteri atik.

Eskişehir'in Saru köyündeki zaviyenin Yunus Emre'ye ait değil Yunus Emir Beye ait olduğu yukarıdaki Kanuni S. Süleyman İlyazıcı Defteri kaydından anlaşılmaktadır. Bu belge en eski en köklü belgedir. Metinde bu kaydın daha eski deftere (defter-i köhne) dayandığı ifade edilmektedir.

Daha eski defter Kanunî S. Süleyman'ın babasının defteri olduğuna göre Yavuz Sultan Selim defteri demektir. 1518 tarihli bu defterde Yunus Emre'nin Karaman'daki mal varlığı ayrıntıları ile yazılıdır. (Bak. Ek 1-2)

EK-20

Mahmut Han bin Mustafa elmuzaffer daima

NIŞAN,I ŞERİF-I ALIŞAN SÂMİ MEKÂN-I SULTAN-I ve TUĞRAY-I
GARRAY-I CİHAN SİTAN-I HAKÂNİ HÜKMÜ OLDUR KI

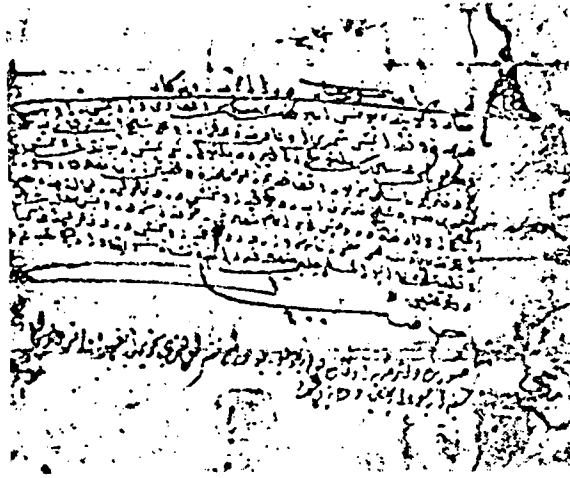
Sifrihisar Günyüzü kazasına tâbi'Sarı nam karyede vaki Yunus Emre zaviyesi'nin zaviyedarı olan Abüdcelil fevt olup yeri hali ve mahlûl olmağla yerine erbab-ı istihkakdan sulbi oğlu işbu rafi-i tevki-i refiuşşam şehriyari Abdülkerim zide salahahu her vechile layık ve mahal ve müstehik olmağla babası mahlulundan tevcih olunub yedine berat-ı şerifim verilmek babında inayet rica etmeğın sadaka édüp bu berat-ı hümayun-ı izzetmakrunu verdim ve buyurdum ki ba'del-yevm merkum Abdülkerim ziyde salahahu varub zikrolunan zaviyede müteveffay-i mezbur babası yerine zaviyedar olub hizmet-i lâzımasın meri ve müeddi kıldıktan sonra vazife-i muayyenesile mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devam-ı ömr ve devletimçün duaya müdavemet göstere olbabda taraf-ı ahardan fert mâni' ve dâfi olmayıp asla dahl-ü tearruz kılmayalar şöyle bilüp alamet-i şerife itimat kılalar tahriren fi evahiri şehr-i ramazanilmübarek lisene erbaa ve erbaine ve mieti ve elf.

Bimakam-ı Konstantaniye

Bu belge ve metin açıklaması Halim Baki Kunter'in Yunus Emre isimli kitabının 100.sahifesinden alınmıştır. Belgenin fotokopisi 83 numaralı ektedir.

Bu belge Yunus Emir Bey isminin yanlışlıkla Yunus Emre olarak yazıldığı en eski belgedir. Nitekim Padişah yanlışlığını anlayınca 8 ay sonra yan sahifedeki (Ek-23) belge ile durumu düzeltmiştir.

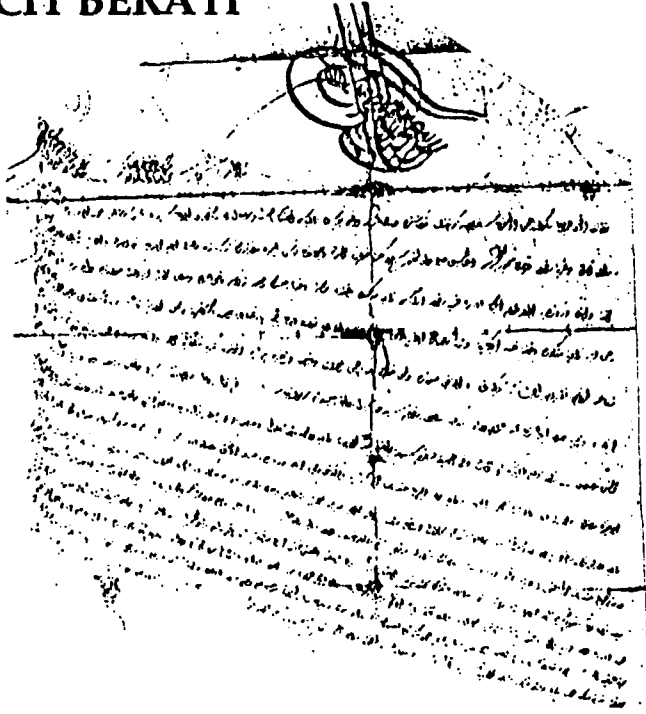
EK-21

Bu kayıttan anlaşılan şeyler şunlardır:

- a) Hüdavendigâr Livasının Sivrihisar nahiyesi mezrea-sından Saru köyünde Yunus Emir bey'in bir çiftliği ve zaviye si varmış, çiftlik eskiden beri zaviyeye vakıf imiş.
- b) Kırmasti defterinin yazıldığı sırada "Bu vakıf, vâkırın ev lādından Osman oğlu şeyh Mehmed'in elinde imiş ve Beylerbeyi İsa bey mektubile iki kırdı çeltik ekermiş".
- c) En eski kayıtlara göre "mezkûr vakıf çok eski zamanlardan beri vakfiyet üzere tasarruf olunmuş ve o kayıtların te'sis edildiği sırada Nasuh şeyh tasarruf ediyormuş".
- d) Yine en eski kayıtlarda "vakfa Nasuh şeyh evlādından Derviş İbrahim'in mutasarrıf olduğu, kardeşi Derviş Halil ile beraber ellerinde padişah mukarrnamesi bulunduğu" yazılı imiş.
- e) Eski defterde: "şimdi vakfiyyet üzere Ebül-müslim Çelebi mutasarrıftır elinde nişan-ı şerif vardır diye kayıtlı".
- f) Vakfın senelik hasılatı 600 akçe.
- g) Vesikanın alt tarafındaki meşruhata nazaran bu kayıt sureti, 1144 senesi Cemaziyelevvel ayının başlarında, Hüda-vendigâr Livası evkafının yeni defterinden çıkarılarak naklolunmuştur.
- h) Bu defter-i hakani kaydının arkasında I.Mahmud'un tuğrası, kaydın altında da sağ köşede Ruhi imzası, orta yerde Tevekkülü alâ Haliki Abduhu Mehmet yazılı bir mühür vardır.

Bu belge Halim Baki Kunter'in Yunus Emre isimli kitabından alınmıştır. Belge metni 98.sahifede ve fotokopi ise 82 numaralı ektedir. Ek-22 deki belgede Yunus Emre'ye ait diye bildirilen zaviyenin Yunus Emir Bey'e ait olduğu bu belgede bildirilmektedir. Aynı padişah yanıldığını anlayınca 8 ay sonra durum düzeltmesi yapmıştır. Nitekim bu belge eski deftere dayandığını ifade etmekte ve eski vakıf mutasarrıflarının Nasuh Şeyh evlādından Derviş İbrahim ve kardeşi Derviş Halil olduğunu belirterek Kanuni S.Süleyman İlyazıcı defter kaydına dayanmaktadır. (Bak. Ek-21) Kanuni S.Süleyman defter kaydı da eski deftere (Defter-i Köhne'ye atıf yaptığından onun da dayanağı başası Yavuz S.Selim'in defteri olmaktadır. O zaman durum tam anlamıyla açıklığa kavuşmaktadır. Zira aynı Yavuz S. Selim üç belge bırakmıştır. Bunlardan ikisinde Yunus Emre Karaman'da gösterilmekte, diğerinde Yunus Emir Bey'in zaviyesi Eskişehir'in Saru köyünde denmektedir. Durum ve belgeler bunu göstermektedir. (Bak. Ek-1 ve Ek-21).

Tarihi : 1841 (Hicri 28 Safer 1257)

Bulunduğu yer :

Belgenin ilk yayımı: Halim Baki Kunter
Yunus Emre, 1966, Sah. 109

(Belge metni yan sahafededir.)

Bu Belge Halim Baki Kunter'in Yunus Emre isimli kitabının 101. sahifinden alınmıştır. Belge fotokopisi kitabın 84 numaralı resmidir. Belge metni'de aynı kitabın 109. ve 110. sahifelerinden alınmıştır.

Sarı (Saru) köyüne ait resmi belgelerin içinde türbeden bahseden yegane belge budur. Yan sahafedeki belge metninden anlaşıldığına göre burada türbeden başka bir bina eseri kalmadığı ifade edilmekte ve türbenin imarı ile gelen gidenin kalacağı birkaç oda yaptırılması, emredilmektedir. 1841 yılında Türbe mevcut olsaydı ve bu emir gereği onarılmış olsa idi Yunus Emre mezarı diye bu köyde gösterilen mezar 1946 yılında kabir nakli dolayısıyla açıldığında mezarın üzerinde bir türbe bulunurdu. Çünkü mevcut olduğu ifade edilen ve onarılması emredilen bu türbe hiçbir zaman 100 yıl içinde temeliyle birlikte yok olamayacağını göre; bu belgenin gerçeğe uymadığı, yerini görmeyen ve kayıtlara bakmadan hazırlanmış olduğu anlaşılmaktadır.

Belgenin metni : Abdülmecit bin Mahmut Han
elmuzaffer daima

NIŞAN-I ŞERİF-I ALIŞAN SAMİ MEKÂN-I SULTANİ VE TUĞRAY-I GARRAY-I CİHAN SİTAN-I HAKANİ NÜFİZE BİLAVNİRRABBANİ VE BİLMENNİSSAMADANİ HÜKMÜ OLDUR ki Nezaret-i Evkaf-ı Hümayun-ı mülükâneme mülhak evkaftan Sifrihisar Günyüzü kazasında Sarı karyesinde vaki Yunus zaviyesi vakfının ba üşr-i mahsul zaviyedarlığına mutasarrıf olan Seyyit Derviş Mustafa fevt olub yeri hali ve hizmeti lazıması muattal kalmış ve karye-i merkume kadimden mamur isede ahalişi cüda-i vatan etmeleri sebibe küliyyen harab olmuş ve civarında Yunus Emre hazretlerinin türbesinden maade ebniye âsârı kalmamış aşâr-i şer'iyyesi zaviyedar bulunanlar tarafından ahiz ve ayende ve revendeye it'am-ı taam eylemek üzere karye-i merkume arazisi zaviye-i mezkûre vakfından bulunmuş ve kadim çeltük ekilir tarlası dahi hali ve muattal olmuş idüğünden civarında vaki sair kura ehalişi hayvanatlarını ra'y ile zaviye-i mezkûre vakfına gadir eylediklerine ve türbe-i mezburenin ebniyesi dahi müşrif-i harab olarak tevarüd eden bilcümle ziyaretçileri tehassun ve iskânlarına bir mahal olmadığına binaen usret ve meşakkatlerini mucib olub ancak arazi-i mezbure ziraat olunduğu takdirde âşar-ı şer'iyyesini ve olmadığı su-rette dahi huday-i nâbit kiyahi ihras ve kabız ve ahara bey ile esmanından türbe-i şerifeyi imar ve ayende ve revende için bir kaç oda inşa ve fazlasını dahi ayende ve revendeye sarf edeceğinden bahsile zaviyedarlık-ı mezkûr mütevef-fay-i merkum Seyyit Derviş Mustafa Halifenin mahlûlünden meşayih-i Kadirivyeden Sifrihisarî Şeyh Mustafa bini Yakub'a tevcih ve yedine berat-ı âlişanım ita olunması hususu kaza-i mezbur muhassılı tarafından inha olunmuş ve filhakika merkum Seyyit Mustafa fevt olub zaviyedarlık-ı mezbur mahlûl ve hizmet-i lâzemesi muattal kaldığından ve mer-kum Eşşeyh Mustafa Halife Zaviyedarlık-ı mezkûre vücuhla ehil ve mahal ve müstehak olduğundan hasılat-ı mezbûreyi kabız ile türbe-i şerifi imar ve zaviyedar için çend bab oda inşa ve fazlasını dahi ayende ve revendeye sarf edeceğini mazbutulesami kesanın alâ tarikişshade haberleriyle zahir ve mütchakkik idüğünden olveçhile zaviyedarlık-ı mezbure müteveffay-i merhum Derviş Seyyit Mustafa Halifenin mah lülünden arazi-i mezbure ziraat olunduğu takdirce aşar-ı şer'iyyesi ve hali kaldığı surette huday-i nabit kihayı ihras ve kabız ve makbuzundan türbe-i mezbureyi ihya ve imar ve ayende ve revende için çent bab oda inşa ve fazlasına dahi âyende ve revendeye sarf etmek şeraitiyle merkum Şeyh Mustafa Halifeye tevcihi menut-u re'y-i alışanım idüğü mevali-i izamımdan İstanbul payesini haiz hâlâ Evkaf Müfettişi akza kuzatilmüslimin Mevlâna Mehmet Emin efendi zidet fezailuhu'dan istilâm kılınmış olmağla olveçhile zaviyedarlık-ı mezbur müteveffay-i merkumun mahlûlünden bilihbar indeşşer'ilenver ehliyyeti tahakkuk eden merkum iş bu rafii tevki-i refiüştan-ı hakânî Şeyh Mustafa Halife ibni el-haç Yakup zide salahuhuya şerait-i muharrere üzere tevcih ve yedine beratı ve mülhakat zimmeti defterine ilmühaberi ita olunmak babında eazım-ı rical-ı devlet-i aliyemden hâlâ Evkafı Hümayunum Nazırı iftiharüleali ve levazım Numan Mahir bey dameuluvvehu ilâm etmekle mucibince tevcih ve beratı ve ilmühaberi ita olunmak fermanım olmağın hakkında mezid inayeti padişahanem zuhure gelüb bin ikiyüz elli yedi senesi muharremülharamının on dokuzuncu günü tarihyle müverrah verilen rüus-u hümayunum mücebince ilmühaber-i mezkûr bilita bu berat-ı şerifimi verdim ve buyurdum ki merkum Şeyh Mustafa Halife zide salahuhu müteveffay-i merkumun malûlünden şart-ı mezkûr üzere zaviyedarlık-ı mezbure mutasarrıf olub işbu berat-ı alışanıma mugayir kimesne tarafından müdahale olunmaya şöyle bileler alâmet-i şerifime itimat kılalar.

B. makami Kostantiniye-i Mahrusa

Tarihi : 1863 (Hicri 29 Zilkade 1279)

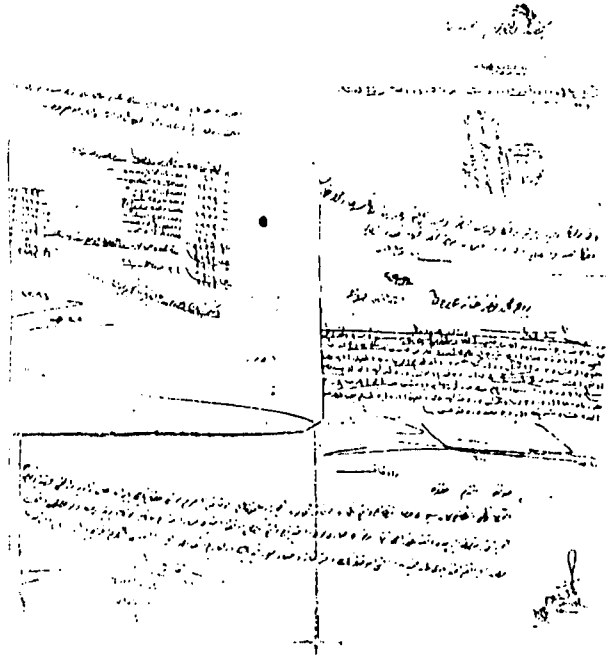
Bulunduğu yer :

Belgenin ilk yayımı : Halim Baki Kunter
Yunus Emre, 1966, Sah. 117

Belgenin Metni : Abdüaziz bin Mahmut Han Elmuzaffer daima Nişan-ı şerf-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultani ve tuğray-ı gerray-ı cihan siatn-ı hâkani nüfize bilavirrabânî ve bilmennissamadani hükümü olur ki:
Bin ikiyüz yetmiş yedi senesi zilhicce-i şerifesinin onbirinci günü taht-ı âlibaht-ı Osmani üzere cülüs-ı hümayun-ı meymenet makrumun vaki olup umumen tecdit-i berevat olunmak kaide-i meriye-i saltanat-ı seniyyeden olduğuna binaen Nezaret-i Evkaf-i Mülûkâneme mülhak Sifrihisar Gün-yüz kazasında Sañı karyesinde vaki Yunus Emre zaviyesi vakfının ba üşr-i mahsul zaviyedarlık ciheti mutasarrıfı işbu rafi-i refiuşşan-ı hakanî sagir Yakup zide rüşduhunun yedinde olan atik berat bittakdim tecdidi rica olunmaktan naşi kuyuda müracaat olundukda cihet-i mezkûre bin ikiyüz altmış dokuz senesi recebül ferдинin evahiri tarihle hizmet-i lâzimesi Süleyman bin İbrahim tarafından binniyabe eda olunmak üzere sagir-i merkurumun uhdesinde olduğu tebeyün eylemiş olduğundan kaydı ve atik beratı mucebince tecdiden berat-ı şerifim ita olunmak bâbında sâdır olan ferman-ı âlişanım vechile tecdiden bu berat-ı hümayunumu verdim ve buyrudum ki mumaileyh üslûbı sâbık üzere ba üşr-i mahsul zaviyedarlık cihetine mutasarrıf olup işbu berat-ı âlişanıma mugayır tasarrufu umuruna taraf-ı aherden müdahale olunmaya şöyle bilceler alâmet-i şerifeme itimat kılalar tahriren filyevmittası işrin min şeh-r-i zilkade lisene tisa ve seb'iyñ ve mietiyñ ve elf.

Binamakam-ı Konstantiniyye-i Mahrûsa

Bu belge Halim Baki Kunter'in Yunus Emre isimli kitabından alınmıştır. Padişah Abdülaziz bu belgeyi verirken daha önce 1852 (Hicri 1269) yılında verilmiş olan berat kaydına baktığını ifade etmektedir. Buradan padişahın eski kütüklere bakmamadan bu belgeyi verdiği açıkça anlaşılmaktadır. 10 yıl sonra padişah esas kayıtları inceleyip öğrendiğinde 1863 yılında Karaman'daki Yunus Emre'yi "Nefs-i Lârende'de vâkı Yunus Emrem Kuddise sırrıhu-âzam" sıfatıyla saygıyla anıp Karaman'daki zaviye için zaviyedarlık berat verecektir. (Bak: EK-20)

Tarihi : 1864 (Hicri 19 Safer 1280)

Bulunduğu yer :

Belgenin ilk yayımı : Halim Baki Kunter, Yunus Emre 1966, Sah.117-118

Belgenin Metni : Keyfiyyet ve iktizası muhasebeden İlhak şüd ve Nezareti Evkafı Hümayun
MUCEBİ DEFTERİ HAZİNEİ EVKAF ZAVİYEİ YUNUS EMRE DER
KARYEİ SARI DER KAZAI SİFRİHİSAR GÜNYÜZÜ.

Yakup Haliife veledi sagir
zaviyedar ba Öşr-ü mahsul

Berat fi Recap 1269 Süleyman bini İbrahim binni-
yabe edai hizmet etmek üzere berat tahrir olduğu

Vakf-ı mezkûrun zaviyedarlığı merkurumun uhdesinde mas tur ve mukayyet olmağla bu suret meali istida ve muhreç derkenara nazaren keyfiyyet ve iktizası defter hane-i âmirinden görülmeye muhtaçdır ferman hazreti men lehül emrindir. 18/Sa/1280

Berveçhi muharrer defteri hanei âmireden

Vürudu/19 Safer/80.

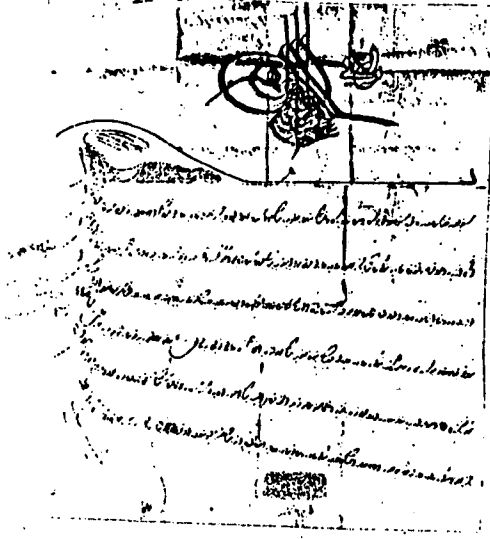
Mezreai nahiye-i Sifrihisar der liva-i hudavendigâr Saru köyünde Yunus Emir beyin bir çiftlik vakif yeri var imiş zaviyesine kadimden vakif imiş şimdi evlâdından Osman oğlu şeyh Mehmed tasarruf eder ve Beylerbeyi İsa Bey mektubu ile iki kırdâ çeltuk eker imiş deyu nakdonulmuş an defteri kirması mezbur vakif kadimuzzamandan vakfiyyeti üzere tasarruf olunur imiş şimdi Nasuh şeyh tasarruf eder deyu kaydolunmuş der defteri köhne elhaleti hazihi Nasuh şeyh evlâdından Derviş İbrahim mutasarrıfdir karındaşın Derviş Halil ile ellerinde padişahımız mukarremamesi vardır deyu kaydolunmuş der defteri köhne haliya vaakfiyyet üzere Ebül-müslim Çelebi mutasarrıfdir elinde nişanı şerif var deyu mukayyetir defteri atik.

19/Safer/1280 Hasıl-600

Atufetlu efendim hazretleri

Ankara sancağı dahilinde Sivrihisar kazasında vaki Nezaret-i Evkaf-ı Humayun-u Şahaneye mülhak olan evkaftan Emrem Yunus Hazretlerinin ba berat-i âli zaviyedarlığı cihetine bu kulları her ne kadar mutasarrıf isem de vakf-ı mezkûrun kaza-i mezkûrdan Sanköy arazilerinde vaki olan vakif arazileri müruri ezmine ile şunun bunun yedine girmiş ve bu husus vakfi mezkûrun inkırazına badi bulunduğundan arazi mevkuafenin defterhane ve hudut sınır kaydının derkenarı ile vakf-ı mezkûrun arazisini zahire ihraç buyrulmak babında irade efendimindir. 13/sa/80

Zaviyedar Yakub ibn-i Mustafa kullan

Tarihi : 1900 (Hicri 25 Camziyelevvel 1317)

Bulunduğu yer : II. Abdül Han beratı .

Belgenin ilk yayımı: Halim Baki Kunter
Yunus Emre, 1966. Sah:105

Belgenin metni : NIŞAN-I ŞERİFİ ALİŞANI SAMİ MEKANI SULTANİ VE TUĞRAYI CİHAN SİTANİ HAKANI NÜFİZE BİLAVNİR-RABBANİ VE BİLMENNİSAMADANI HÜKMÜ OLDUR ki Sifrihisar kazasında Sarı karyesinde vaki Emre zaviyesi vakfının müteveffa Yakub bey uhdesinden mahlul olan ba üşri mahsul zaviyedarlık cihetinin oğlu Mustafaya tevcihi mahallinden ba mazbata iş'ar olunması üzerine icra kılınan tetkikatta zaviye-i mezkûrenin ba üşri mahsul zaviyedarlık ciheti mumaileyh Yakub bey uhdesinde olduğu anlaşılmasına ve her ne kadar vakfiyesine dair kayıt bulunamış ise de zaviye-i mezkûre eyevm mamûr ve mevcut olarak derununda ayende ve revendeye itamı taam olunmakda bulunduğu cümle-i iş'arattan olub şu halde zaviye-i mezkûre için bir zaviyedarın lüzumu bedihi ve binaenaleyh zaviyedarlığın tevcihi muktazi olarak sureti iş'ar muvafıkı kaydu nizam bulunmasına mebnî ber mucibi iş'ar mezkûr zaviyedarlık cihetinin müteveffa Yakub bey mahlûlünden oğlu işbu rafi-i tevki-i refuşşanı hakânî Mustafa zide kadruhuye bittevcih yedine beratı âlişanımın itası mahkemei teftişden olunan ilâm üzerine makam-ı nezaret-i evkaf-ı humayunundan ba takrir ifade kılınmağla mucibince tevcih olunmak fermanınun olmagin bin üç yüz on yedi senesi rebuhelahiresinin selhi tarihinde bu beratı humayunumu verdim ve buyurdum ki mumaleyh ba üşri mahsul mezkûr zaviyedarlık cihetine bila kusur edayı hizmet etmek ve zaviye-i mezkûre derununda ayende ve revendeye itam ettirmek şartı ile mutasarıf ola tahriren fiylevmilhamis velişrin'min şehri cemazi-yel ulâ sene sebaaşere ve selasemie ve elf.

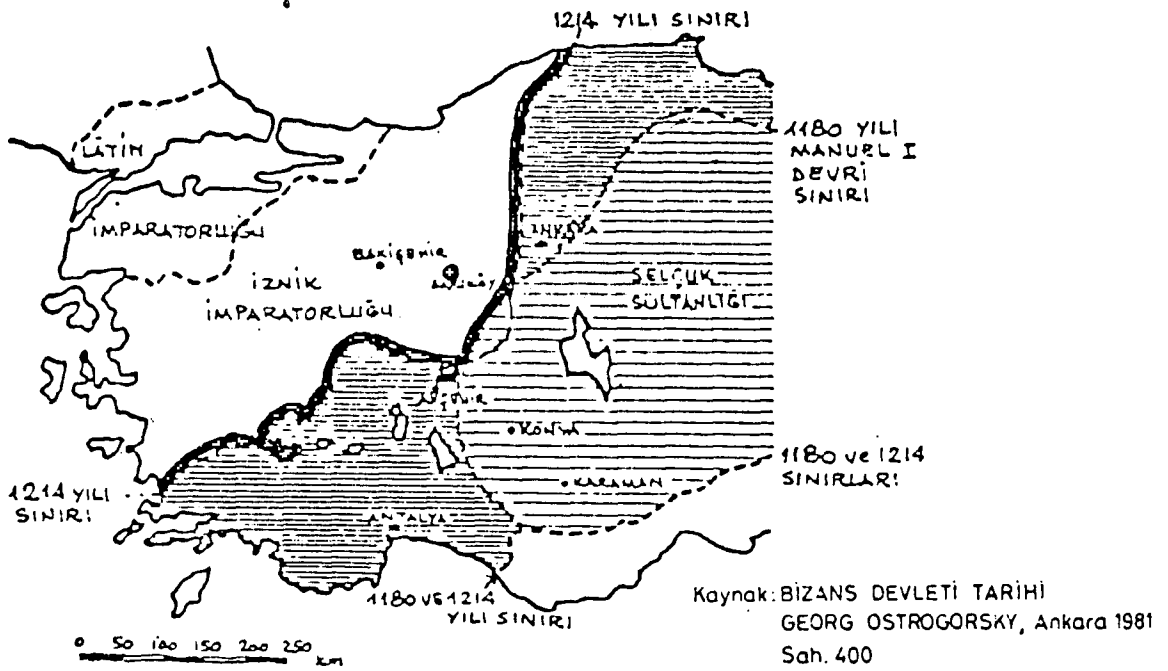
Mahrusa-i Konsantaniye

YUNUS EMİRE İLE İLGİLİ BELGELERİ İÇERİKLERİ BAĞIMINDAN KIYASLAMA ÇETVELİ

KARAMAN (Lârende) İLE İLGİLİ BELGELER						ZAMAN AKIŞI	ESKİŞEHİR SARI KÖYÜ İLE İLGİLİ BELGELER								
Yıl	Belge	Mülkü	Türbesi, Mezarı	Yattığı (medfun)	Zaviyesi, Zaviye Vakti	Kendi vakti	Tekkesi	Yıl	Belge	Mülkü	Türbesi, Mezarı	Yattığı (medfun)	Zaviyesi, Zaviye Vakti	Kendi vakti	Tekkesi
								1240							
								1300							
								1320							
								1400							
								1471							
								1500							
								1600							
								1640							
								1700							
								1722							
								1744							
								1761							
								1784							
								1800							
								1806							
								1813							
								1819							
								1827							
								1830							
								1872							
								1873							
								1841							
								1841							
								1850							
								1863							
								1864							
								1900							

Yıl	KARAMAN İLE İLGİLİ BELGELER	Y.Emir Bey	Y.Emre	Y.Emrem	Merhum, Mağfur-leh	Kuddise Sirruh-ül aziz	Evliyaullah	Kutb-ül ârifin	Hazretleri
1518	YAVUZ SELİM İlyazıcı Defteri		●						
1518	YAVUZ SELİM İlyazıcı Defteri		●						
1584	Konya Evkaf Yazım Defteri		●						
1722	III. AHMET Emirnamesi		●		●				
1744	Konya Vakıf Defteri			●					
1761	III. MUSTAFA 'YA Dilekçe			●	●				
1761	Maliye Defteri			●	●				
1784	I. ABDÜLHAMİD'E Dilekçe			●		●		●	
1800	III. SELİM Beratı			●					
1808	IV MUSTAFA Beratı			●		●			
1813	Konya Vakıf Defteri		●						
1819	II. MAHMUT Beratı		●			●			
1827	Kadı Defteri		●						
1830	Kadı Defteri		●						
1872	Konya Yıllığı (Salname)			●			●		
1873	ABDÜLAZİZ Beratı			●		●			

	SARIKÖY İLE İLGİLİ BELGELER								
1520	KANUNİ S.S. İlyazıcı Defteri	●							
1731	I. MAHMUT Beratı		●						
1731	I. MAHMUT D. KAYD-I HÂKANÎ	●							
1841	ABDÜLMECİT Beratı		●						●
1863	ABDÜLAZİZ Beratı		●						
1900	II. ABDÜLHAMİD Beratı		●						
1864	İşleml. Dilekçe	●	●						
1850	1906 Harcama Kay. (21 Adet)		5	2					

HARİTA I: 1180 VE 1214 YILLARINDA SINIRLAR

HARİTA II: 1311-1320 ARASINDA ANADOLU BEYLİKLERİ